

Billund
kommune

Miljøgodkendelse af svineproduktion

Trøllundvej 11, 7250 Hejnsvig

Februar 2017

Dato: 27-02-2017

Teknik & Miljøforvaltning

Natur og Miljø
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200

www.billund.dk

Journalnr.: 09.17.18 P19

Sagsnr.: 16/17721

P10.2. 4.1 vs. 1.11

Ks.: OSC/MHA

Sagsbehandler:

Mette Hammershøj

Tlf. 7972 7101

mha@billund.dk

INDLEDNING	3
EJENDOMS- OG VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	3
HØRING	3
MILJØGODKENDELSE AF SVINEPRODUKTIONEN PÅ TRØLLUNDVEJ 11, 7250 HEJNSVIG	6
AFGØRELSENS OMFANG OG FORUDSÆTNINGER	7
ØVRIGE FORHOLD	7
VILKÅR	
GODKENDELSENS VARIGHED	
OFFENTLIGGØRELSE MV	
KLAGEVEJLEDNING	
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	
INDLEDNING	19
BESKRIVELSE OG VURDERING AF DET ANSØGTE PROJEKT	19
Husdyrbrugets beliggenhed	20
Besætningens størrelse	20
Driftsbygningerne	21
Foder	23
Gødningsproduktion og -opbevaring	28
Energi- og vandforbrug	30
Affald	32
Spildevand.....	33
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ M.M.	34
Lugt og luft	35
Støj og transport	40
Støv, fluer og skadedyr	42
Lys	43
Landskab og kulturmiljø	43
Driftsforstyrrelser og uheld	43
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD	45
Ammoniakupåvirkning af naturområder fra anlægget	45
Påvirkning fra gødningsudbringning	49
Påvirkning fra gødningsudbringning – udvaskning af fosfor	50
Påvirkning fra gødningsudbringning – udvaskning af nitrat til overfladevand	52
Påvirkning fra gødningsudbringning – udvaskning af nitrat til grundvand	52
Påvirkning fra gødningsudbringning – supplerende vurdering af påvirkningen af naturforhold.....	53
BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	70
OPHØR	71
ALTERNATIVE MULIGHEDER	71
SAMLET VURDERING	72
BILAG	73

Indledning

Husdyrbruget på Trøllundvej 11, 7250 Hejnsvig er miljøgodkendt efter Husdyrlovens¹ § 12, stk. 2 ved Billund Kommunes afgørelse af 10. november 2011. Billund Kommune har efterfølgende den 22. august 2016 meddelt et tillæg til husdyrbrugets arealer efter lovens § 12, stk. 3.

Virksomheden har den 30. august 2016 ansøgt Billund Kommune om tillæg til miljøgodkendelsen ved inddragelse af ikke tidligere godkendte bygninger til svinestalde, samt om besætningsmæssige ændringer bestående af et reduceret antal polte og et øget antal smågrise. Desuden ansøges om nogle ændringer i udbringningsarealer.

Billund Kommune har derfor udarbejdet en ny godkendelse på baggrund af ansøgning modtaget via Husdyrgodkendelse.dk. Godkendelsen meddeles i henhold til § 12, stk. 3 i Husdyrloven.

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for Trøllundvej 11, 7250 Hejnsvig i Billund Kommune. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget, herunder de ansøgte ændringer, kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt. Denne miljøgodkendelse samler alle vilkår for driften af husdyrbruget. Flere vilkår fra de eksisterende godkendelser er derfor overført til også at gælde for den ansøgte udvidelse.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af udkastet til miljøgodkendelse, har Billund Kommune lavet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af husdyrbruget. Denne danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering fremgår af det nedenstående.

Ejendoms- og virksomhedsoplysninger

Afgørelsen vedrører husdyrbruget beliggende Trøllundvej 11, 7250 Hejnsvig, *matrikel 3a, Trøllund By, Hejnsvig* (se bilag 1). Ejendomsnummeret er 5300007793. Bedriftens CVR nr. er 21223271, (P-nr. er 1004777256 og CHR nr. er 92.475). Husdyrbruget ejes og drives af Trøllundgaard 1998 ApS, Arnakvej 30, 8270 Højbjerg.

Høring

Et udkast til miljøgodkendelse har været sendt i høring i 3 uger, hvor ansøger, naboer og andre parter i sagen har haft mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

Udkastet blev sendt til:

Trøllundgaard 1998 ApS, Arnakvej 30, 8270 Højbjerg

¹ LBK nr. 442 af 13/05/2016. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, med senere ændringer

Med kopi til:

Konsulent ved LMO, Amparo Gomez Cortina, Trigevej 20, 8382 Hinnerup,
agc@lmo.dk

Endvidere blev udkastet sendt til:

Ejere af forpagtede arealer:

Ejer, Agerbakken 5, 2830 Virum

Ejer, Engvej 6, 6690Gørding

Ejer, Ørnsbjergvej 14, 7250 Hejnsvig

Ejer, Trøllundvej 21, 7250 Hejnsvig

Ejer, Trøllundvej 18, 7250 Hejnsvig

Ejer, Gilbjergvej 20, 7250 Hejnsvig

Naboer og andre beboere i området, som ligger indenfor en beregnet lugtkonsekvenszone på 901 meter (se nærmere herom i nedenstående afsnit om lugt):

Ejere, Trøllundvej 19, 7250 Hejnsvig

Ejer, Billundvej 42, 7250 Hejnsvig

Medejer af Billundvej 42

GYTTEGÅRD GOLFKLUB, Billundvej 43, 7250 Hejnsvig

Gyttegård Golf Café, Billundvej 43, 7250 Hejnsvig

Ejere, Billundvej 47, 7250 Hejnsvig

Ejer, Ørnsbjergvej 3, 7250 Hejnsvig

Ejer, Billundvej 39, 7250 Hejnsvig

Ejer, Boldingvej 23, 7250 Hejnsvig

Der blev ikke foretaget høring af ejere af øvrige nabomatrikler, idet udvidelsen vurderes at være af underordnet betydning for disse.

Indkomne bemærkninger

I forbindelse med høringen har Billund Kommune den 19. februar 2017 modtaget en indsigelse fra ejerne af Billundvej 47. Indsigelsen er vedhæftet som bilag 11.

Der blev den 23. februar 2017 afholdt et møde mellem Billund Kommune og ejerne af Billundvej 47. Mødet blev holdt med henblik på at drøfte de rejste forhold i indsigelsen. Kommunens bemærkninger fremgår nedenfor. Det er kommunens vurdering, at hvis et ansøgt projekt om husdyrbrug lever op til de krav, der er fastsat i bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er kommunens råderum for at træffe afgørelse om afslag begrænset, jf. Miljø- og Fødevareministerens svar til Miljø- og Fødevareudvalget af 31. august 2016. Det ansøgte projekt overholder samtlige opstillede krav.

Kommunens bemærkninger til indsigelsen

I indsigelsen er der rejst en række spørgsmål (1 – 10). Kommunen har følgende bemærkninger til disse:

1. Billund Kommune meddelte den 22. august 2016 et tillæg til ændringer og udvidelser i husdyrbrugets arealer efter lovens § 12, stk. 3. Tillægget blev meddelt på baggrund af husdyrbrugets ansøgning af 17. februar 2016 og vedrører ikke denne nye afgørelse, men er en tidligere selvstændig sag.

2. Billund Kommune har i sagen fulgt den normale fremgangsmåde, som anvendes i sådanne sager, jf. husdyrlovgivningens regler. I afgørelser efter husdyrgodkendelseslovens § 12, stk. 3 (tillæg), skal der ikke foretages høring vedrørende ansøgningen, men alene af et udkast til afgørelse, hvilket kommunen har gjort.

3. Golfbaner eller andre rekreative aktiviteter udenfor lokalplanlagte områder i landzone er ikke omfattet af godkendelsesbekendtgørelsens lugtgenekriterier og er som udgangspunkt ikke beskyttet mod lugt fra husdyrbrug. Kommunen har dog vurderet at visse af de mere koncentrerede aktiviteter på golfbanen bør betragtes som relativt lugtfølsomme, og at lugtniveauet bør tilstræbes begrænset ved Driving Range, Putting Greens og den lille bane, samt klubhusbygningerne. Kommunen finder dog ikke, at udøvernes relativt korte ophold ved nævnte baneaktiviteter bør nyde større beskyttelse, end hvad der gælder for de folk, der bor i området og ikke selv har landbrug, dvs. lugtkategori C (se tabel 8 i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse),

4. Ved godkendelsen af 10. november 2011 blev husdyrbruget godkendt til en besætning på 389,95 DE, hvor der nu er ansøgt om 376,92 DE, dvs. en reduktion på ca. 3 %. I forhold til lugtudvikling er mængden af dyr på stald af væsentlig betydning. I 2011 blev der godkendt 253,93 ton dyr på stald, mens der nu er ansøgt om 261,28 ton, dvs. knapt 3 % mere. I forhold til Billundvej 47 vil en del af besætningen (7 % af antal DE) blive flyttet til en fjernere liggende stald. Hverken flytningen eller det øgede antal dyr vurderes at medføre registrerbare ændringer i lugtpåvirkningerne i omgivelserne.

5. I forhold til udbringningsarealer og gødningsudbringning, som blev godkendt ved tillægget af den 22. august 2016, er der kun ansøgt om små ændringer, hvilket ikke vurderes at få nogen betydning for lugtpåvirkningerne i forbindelse med gødningsudbringningen. Husdyrgodkendelseslovens regler rummer ikke mulighed for at regulere lugtgener i forbindelse med gødningsudbringning på markarealer. Sådanne genforhold er alene reguleret ved husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om udbringningsmetode, afstandsforhold og tidspunkter mv. for gødningsudbringning.

6. Det er kommunen, som afgør, om en påvirkning er væsentlig. Kommunens vurdering skal dog ske ud fra gældende lovgivning og Miljøstyrelsens vejledninger. Kommunens vurdering af væsentlige virkninger på miljøet er foretaget ud fra definitionen i § 11, stk. 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: *Ved væsentlige virkninger på miljøet forstås, at det beskyttelsesniveau for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat, der er fastlagt i bilag 3, overskrides.* Ud fra en konkret vurdering har kommunen imidlertid i denne sag valgt at stille skrappe krav til lugtpåvirkningerne ved visse dele af golfbanen og klubhuset,

7. Reglerne i husdyrlovgivningen inddrager ikke særlig hensyntagen til fredede bygninger. Villa Gyttegård (Billundvej 47) er omfattet af lugtbeskyttelse svarende til kategori C (enkeltbolig uden landbrugspligt). Kommunen har vurderet, at der skal gælde samme beskyttelse for visse dele af golfbanen. I ansøgningen er lugtberegningerne derfor foretaget i forhold til golfbanen ca. 200 m nord for staldene, da den største lugtpåvirkning er her. Billundvej 47 ligger mere end dobbelt så langt fra staldene, hvorfor lugtpåvirkningen ved ejendommen er

mindre. På den baggrund er der ikke foretaget nærmere undersøgelser af lugtniveauet ved ejendommen.

8. Se svar under punkt 6. For visse typer af gener er der ikke fastsat grænseværdier, f.eks. støv- og fluegener. I forhold til sådanne gener er det kommunens konkrete skøn, om der er tale om væsentlige gener. Hvis kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige påvirkninger, er der i udkastet til miljøgodkendelse fastsat mulighed for, at kommunen kan pålægge husdyrbruget at lade foretage sagkyndig undersøgelse af genekilder på husdyrbruget og at gennemføre afhjælpende foranstaltninger.

9. Det er kommunens skøn ud fra en konkret vurdering, om et husdyrbrug medfører væsentlige fluegener i omgivelserne.

10. Husdyrgodkendelsesloven rummer ikke mulighed for at tage hensyn til ejendomsværditab eller øgede driftsomkostninger f.eks. til algefjernelse som følge af ammoniaknedfald fra husdyrbrug. I lovgivningen er der alene opstillet krav til beskyttelse af naturområder mod omfanget af ammoniaknedfald. Det ansøgte projekt overholder disse krav.

Kommunens samlede vurdering

Det er fortsat kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke burde medføre væsentlige gener, udover hvad man må forvente på landet. Kommunen finder ikke, at indsigelsen giver anledning til at ændre i afgørelsen.

Miljøgodkendelse af svineproduktionen på Trøllundvej 11, 7250 Hejnsvig

Virksomheden har den 30. august 2016 ansøgt Billund Kommune om tillæg til miljøgodkendelsen ved inddragelse af ikke tidligere godkendte bygninger til svinestalde, samt om besætningsmæssige ændringer bestående af et reduceret antal polte og et øget antal smågrise. Desuden ansøges om nogle ændringer i udbringningsarealer og gødningsbelastning.

Ved godkendelsen af 10. november 2011 blev husdyrbruget godkendt til en besætning på 389,95 DE. I overensstemmelse med reglerne i Husdyrloven er den oprindelige besætning på 169,52 DE fra før godkendelsen af 10. november 2011 lagt til grund som nudrift i den aktuelle ansøgning i Husdyrgodkendelse.dk, og som ansøgt drift er anført en besætning på 376,92 DE.

Med denne afgørelse godkender Billund Kommune husdyrbrugets anlæg, produktion og arealer, herunder de ansøgte ændringer. I det omfang andet ikke er nævnt i afgørelsen, er den meddelt på baggrund af de oplysninger, som kommunen har modtaget i forbindelse med sagen, hvorfor afgørelsen hviler herpå.

Miljøgodkendelsen meddeles efter § 12, stk. 3 i Husdyrloven, idet Billund Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,

- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Driften af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i nedenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Afgørelsens omfang og forudsætninger

Som nævnt ovenfor er landbrugsaktiviteterne på Trøllundvej 11 omfattet af en miljøgodkendelse fra den 10. november 2011 og et tillæg fra den 22. august 2016.

Med denne nye miljøgodkendelse vurderes samtlige vilkår og samles heri, således at husdyrbruget fremover alene reguleres ved denne nye afgørelse. Alle staldbygninger på Trøllundvej 11 vurderes i forhold til opfyldelse af nutidige BAT-krav, og det er kommunens vurdering, at en selvstændig revurdering af den oprindelige miljøgodkendelse med tilhørende tillæg dermed er unødvendig. Det fastsættes derfor, at miljøgodkendelsen skal revurderes i 2025.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt, herunder byggetilladelser, samt tilladelser iht. Spildevandsbekendtgørelsen².

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt iht. § 12 i Husdyrloven. Udvidelser og ændringer skal anmeldes til Billund Kommune, som skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse, eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Med venlig hilsen

Mette Hammershøj
Miljøsagsbehandler, Landbrug

² BEK. nr. 726 af 01/06/2016. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

Vilkår

Vilkår, som er nye eller ændrede i forhold til husdyrbrugets miljøgodkendelse af 10. november 2011 og tillæg af 22. august 2016, er markeret med *.

Indretning og drift

1. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen. Anlæg skal opføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og i den miljøtekniske beskrivelse.
2. Før etablering af nye anlæg skal der indhentes byggetilladelse iht. byggereglementet fra Billund Kommune.
3. Vilkår vedr. drift skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
4. Ændring af ejerforhold eller ansvar for driften skal meddeles Billund Kommune senest 1 måned efter ændringen.
5. *Denne miljøgodkendelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens meddelelse, herunder efter evt. klagenævnsafgørelse. Det fremgår af Husdyrlovens § 33, at en godkendelse anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder.

Anlæg

Anlægget generelt:

6. For at sikre hensynet til de landskabelige værdier skal der senest 1 år efter at de fremtidige poltestalde (bygning 15 og 16 jf. bilag 2) er taget i brug, etableres og til steds vedligeholdes et 3-rækket beplantningsbælte umiddelbart nord for ejendommen, således at der er beplantning langs hele nordsiden af ejendommens bygningsmasse fra vest til øst. Beplantningen skal søges tilpasset bedst muligt ind i omgivelserne, dvs. ved at vælge træsorter, der allerede findes i området og som er naturligt hjemhørende i Danmark.

Vilkår for gyllebeholderne:

7. Gyllebeholderen på 698 m³ (anlæg 12 i bilag 2) skal være taget ud af drift, inden poltestaldene (bygning 15 og 16 i bilag 2) tages i drift.
8. De to gyllebeholdere på 1.620 m³ (anlæg 13 og 14 i bilag 2) skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt, inden de fremtidige poltestalde (bygning 15 og 16 i bilag 2) tages i drift.
9. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Vilkår for stalde:

10. Staldene skal udføres med de i godkendelsens tabel 1 (jf. afsnittet "Driftsbygningerne) anførte staldsystemer. Der kan dog - efter indhentet accept fra tilsynsmyndigheden - i stedet etableres andre staldsystemer, som medfører mindre forurening.

Vilkår for nye bygninger:

11. *For at forebygge lyspåvirkning fra fremtidige bygninger skal eventuelle nye udendørs lamper ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde. Belysning i nye stalde skal anbringes, så lyset ikke kastes direkte ud gennem vinduer eller åbninger i bygningen. Husdyrbruget ikke må give anledning til lyspåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.

Produktion

12. *Godkendelsen omfatter flg. årsproduktion:

Dyretype	Antal	Antal stipladser	Antal DE
Slagtesvin, 30 – 110 kg	6.000	1.386	164,16
Slagtesvin, 30 – 75 kg	9.605	2.030	127,45
Smågrise 8 – 30 kg	20.000	3.036	85,32
I alt			376,92

Dyreholdets fordeling mellem ovenstående dyregrupper må variere indenfor årssrammen på 376,92 DE, således at hver af disse dyregrupper maksimalt overstiger det i skemaet anførte med 10 %.

Foder

13. *Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. smågris x det årlige antal producerede smågrise må ikke overstige 2.077 kg P pr. år.
14. *Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin må ikke overstige 7.664 kg P pr. år.

Gødningsopbevaring og -håndtering

15. Husdyrbruget skal til enhver tid kunne dokumentere, at have opbevaringskapacitet for husdyrgødning i overensstemmelse med gældende lovgivning, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen.
16. Pumpning til og fra gyllebeholderne skal ske under opsyn.

Energi- og vandforbrug

17. Der skal anvendes lavenergibelysning i de nye driftsbygninger, og lyskilderne i eksisterende driftsbygninger skal erstattes med lavenergibelysning, efterhånden som lyskilderne skal udskiftes.

18. Inden ibrugtagning af staldene skal der være etableret vandmåler, som måler vandforbruget til bygninger og drift under husdyrproduktionen. Vandforbruget skal aflæses og journalføres mindst én gang årligt.
19. Ventilationsanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
20. Vand- og energiforbrug skal ligge indenfor rammerne af størrelserne, nævnt i den miljøtekniske beskrivelse. Hvis forbruget efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentligt større, skal husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning lade en sagkyndig gennemgå ejendommen med henblik på udpegning af reduktionsmuligheder.

Affald

21. Husdyrbrugets opbevaring og håndtering af affald skal foregå sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.
22. Erhvervsaffald, herunder brændbart affald, affald til deponi og farligt affald skal håndteres i henhold til Billund Kommunes affaldsregulativer, som kan findes på kommunens hjemmeside. Genanvendeligt erhvervsaffald skal håndteres i henhold til gældende regler.
23. Flydende olie- og kemikalieaffald skal opbevares således, at det ikke kan give anledning til forurening af jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer. Spildolie skal opbevares på rist i spildbakke eller tilsvarende.

Spildevand /overfladevand

24. Overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med forurenende foder eller gødning eller opstå anden forurening, må ikke afledes til dræn, vandløb eller nedsivning. Afledningen af ejendommens overfladevand må ikke udvides, inden kommunen har meddelt særskilt tilladelse hertil.
25. Tagvand skal nedsives i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning.

Lugt

26. Husdyrbruget må ikke give anledning til lugtpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtfrembringelse begrænses mest muligt.
27. *Alle luftafkast i stalde skal føres 1 m over taget, hvor de er placeret.
28. *Ventilationsanlæg skal indrettes, drives og vedligeholdes således, at der som minimum kan opretholdes en maksimal afkasthastighed som anvendt i ansøgningens OML beregninger, jf. oplysningerne i godkendelsens tabel 9.

29. *Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlig lugtpåvirkning, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til lugtfrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Den sagkyndige undersøgelse skal omfatte en vurdering af, om de forudsætninger, som er lagt til grund i OML-beregningerne i ansøgningen til denne godkendelse, fortsat er til stede. Senest 2 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om sagkyndig undersøgelse, skal myndigheden tilsendes den sagkyndiges redegørelse med anbefalede lugtreducerende tiltag, samt en tids- og handlingsplan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.
30. *I stalde med svin over 30 kg skal gylle udsluses mindst én gang ugentligt. Udslusning skal foretages mellem kl. 8 og kl. 16 og må ikke foregå på lørdage eller søn- og helligdage.
31. I stalde med svin over 30 kg skal der være systematisk styring af overbrusning, således at spaltegulvet er konstant fugtigt, men ikke vådt. Overbrusningsanlæggets brusetid og intervallet mellem hver overbrusning skal tilpasses afhængig af dyrenes behov. For at undgå fugtige stalde skal overbrusningsanlægget anvendes i dagtimerne, når grisenes klimamæssige behov ikke kan opfyldes ved indstilling af ønsket temperatur.

Støj

32. Virksomheden skal planlægge flest muligt støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særligt agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden (kl. 22.00 – 07.00), herunder fra mobile støjkluder.
33. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau, ved omliggende beboelse og deres udendørs opholdsarealer, må maksimalt udgøre følgende værdier:

Dagtimer			Midlingstid
Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB (A)	8 timer
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB (A)	1 time
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB (A)	7 timer
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB (A)	4 timer
Søn - og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB (A)	8 timer
Alle dage*	kl. 22.00 – 07.00	40 dB (A)	½ time

*Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).

Til - og frakørsel

34. Virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden. Det årlige kørselsbehov må ikke udvides med mere end 10 % i forhold til det, der er angivet i de tekniske beskrivelser.

35. Udstyr, der anvendes til transport og udkørsel af husdyrgødning, skal ved udkørsel til offentlig vej være tæt og renholdt i et omfang, så spild undgås.
36. Tilkørselsveje og arealer omkring bygningerne, siloerne og gyllebeholdere m.m. skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, jord m.v.
37. Evt. spild skal fjernes efter arbejdets afslutning og/eller samme dag ved arbejdstids ophør.

Støv

38. Husdyrbruget må ikke give anledning til støvpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. I tørre perioder, hvor transport kan give gener ved beboelser, institutioner m.v., skal virksomheden i nødvendigt omfang tilrettelægge arbejdets udførelse med henblik på at begrænse støvpåvirkning fra transport mellem ejendommen og markerne, herunder om nødvendigt ved anvendelse af støvdæmpende foranstaltninger eller ved indstilling af transporterne under ugunstige vindforhold.

Skadedyrsbekæmpelse

39. Der skal overalt på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse, i henhold til de veterinære bestemmelser.
40. Husdyrbruget ikke må give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlige fluegener, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til fluefrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om sagkyndig undersøgelse, skal myndigheden tilsendes den sagkyndiges redegørelse med anbefalede fluereducerende tiltag, samt en tids- og handlingsplan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.
41. Opbevaring af foder m.m. skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Olietank

42. Olietanke skal drives jf. gældende Olietankbekendtgørelse³.

Driftsforstyrrelser og uheld

³ Aktuelt: BEK. nr. 1611 af 10/12/2015 Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

43. *Der skal udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal forefindes opdateret senest 3 mdr. efter godkendelsen er taget i brug, og der skal herefter til enhver tid forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen. Beredskabsplanen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

44. Olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan lilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.
45. Påfyldningspumper og slanger skal holdes i en sådan tilstand, at de ikke giver anledning til spild. Påfyldning af brændstof på traktorer og andre landbrugsmaskiner skal ske på betonlagt plads, der er indrettet på en sådan måde, at evt. spild ikke medfører risiko for forurening af jord, grundvand, overfladevand og afløbssystemer. Eventuelt spildt brændstof skal opsamles med det samme. Tankpistol må ikke kunne fastlåses i åben stilling under påfyldning, med mindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.
46. Ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet, skal virksomheden straks foretage alarmering af alarmcentralen på telefon nr. 112, og afværgeforanstaltninger jf. beredskabsplanen skal iværksættes.

Udbringningsarealer

47. *På bedriftens 545,21 ha udbringningsarealer må der maksimalt udbringes 750,18 DE (76.087 kg N og 17.894 kg P) i svinegylle samt 5.290 kg N og 502 kg P i anden organisk gødning, svarende til 1,4 DE/ha.

Der må herudover ikke tilføres anden organisk gødning, f.eks. affald til bedriftens arealer. Dog kan der i eventuelle år uden fuld besætning, suppleres med anden organisk gødning under forudsætning af,

- at kvælstoftabet fra markerne ved anvendelse af anden organisk gødning ikke overstiger det kvælstoftab, der vil være ved den godkendte drift.

- at den udbragte mængde fosfor ved anvendelse af anden organisk gødning, ikke overstiger den udbragte mængde fosfor ved den godkendte drift.
- at reglerne i den til enhver tid gældende Slambekendtgørelse er overholdt.

Der skal indsendes dokumentation herfor i forbindelse med anvendelsen af anden organisk gødning.

48. Husdyrbrugets egne og forpagtede udbringningsarealer fremgår af kortbilag 1. De på kortet viste aftalearealer anvendes ikke til udbringning. Ændringer i udbringningsarealer skal anmeldes til Billund Kommune for vurdering af arealernes følsomhed.
49. På alle udbringningsarealer skal anvendes et sædskifte, som ikke har et højere udvaskningsindeks end sædskifte S6.
50. På mark 89-0 og 90-0 stilles der vilkår om en 15 m bræmme, hvor jorden ikke tilføres husdyrgødning og hvor al jordbearbejdning skal ske parallelt med grænsen mellem udbringningsarealer og naturarealet jf. bilag 9.

Vilkår vedrørende zink

51. *Virksomheden skal oplyse tilsynsmyndigheden om sammensætningen af den tilførte gødning, hvis der tilføres gødning fra opdræt af smågrise, som ligger ud over, hvad der er oplyst i forbindelse med meddelelsen af denne afgørelse.
52. *Virksomheden skal gennemføre kalkning af sandjorde (JB-nr. 1 – 4), hvor der udbringes husdyrgødning fra smågrise, der er tildelt receptpligtig medicinsk zinkoxid, således at markerne senest 1 år efter meddelelse af denne afgørelse har et gennemsnitligt reaktionstal på mindst 6. Virksomheden skal samtidig med den ovennævnte frist tilsende tilsynsmyndigheden en redegørelse for, hvorledes vilkåret overholdes, herunder dokumentation for det gennemsnitlige reaktionstal for de omfattede marker.

Virksomheden skal herefter sikre, at der kalkes i tilstrækkeligt omfang til, at der opretholdes et gennemsnitligt reaktionstal på mindst 6 på de omfattede marker. Virksomheden skal på tilsynsmyndighedens anmodning redegøre for dette, herunder ved fornyet dokumentation for det gennemsnitlige reaktionstal. Tilsynsmyndigheden kan dog højst kræve forholdene redegjort og dokumenteret hvert 5. år, hvis det krævede reaktionstal overholdes.

Hvis der inden udløb af ovennævnte frist er trådt bekendtgørelsesmæssige bestemmelser i kraft, som afviger fra kravene i vilkåret, er det i stedet disse bestemmelser som skal overholdes, herunder også en eventuel tidsfrist for overholdelse, som måtte være fastsat i bekendtgørelsen.

Bedste anvendelige teknik (BAT)

53. På tilsynsmyndighedens anmodning skal virksomheden redegøre for, at husdyrbrugets anlæg og drift er i overensstemmelse med teknikkerne oplyst i bilag 4. Tilsynsmyndigheden kan stille krav til, i hvilken form redegørelsen skal leveres, herunder f.eks. procedurebeskrivelser, driftsregistreringer, regnskabsforhold mv.

Tilsyn og kontrol/Egenkontrol

54. Der skal på husdyrbruget føres egenkontrol med produktionens størrelse. På tilsynsmyndighedens anmodning og ved miljøtilsynets besøg på ejendommen skal forevises en opgørelse med tilhørende bilag over produktionen, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 1. Dokumentation skal opbevares i mindst 5 år.
55. Der skal til enhver tid over for kommunen kunne fremlægges sædskifte- og gødningsplaner for de seneste 5 år, som kan dokumentere, at husdyrgødningen udbringes i henhold til gældende lovgivning samt i overensstemmelse med de i denne godkendelse stillede vilkår.
56. Husdyrbruget skal føre egenkontrol med energi, vand og råstofforbrug.
57. Såfremt tilsynsmyndigheden modtager støjklager over husdyrbrugets drift og produktion, er husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning forpligtet til at føre følgende egenkontrol:

For egen regning skal husdyrbruget dokumentere, at de stillede støjkrav er overholdt. Dokumentation kan maksimalt kræves én gang pr. år, hvis støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" i henhold til gældende lovgivning, og skal udføres af et laboratorium eller en person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på maksimalt ± 3 dB(A).

Resultaterne af målinger og beregninger skal være afrapporteret til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat anmodning herom.

58. Der skal føres en logbog, der for hver dyretype indeholder oplysninger om følgende:
- antal producerede dyr
 - gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt)
 - foderforbrug pr. kg tilvækst
 - det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne.
59. På tilsynsmyndighedens anmodning skal virksomheden fremsende beregning af P ab dyr på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar det andet år herefter.

60. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
61. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
62. Hver udslusning af gylle i stalde med svin over 30 kg skal føres i logbog med angivelse af dato for tømningen. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
63. Der skal føres en logbog for gyllebeholderne, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ophør

64. Ved ophør af bedriften skal stalde, gyllekanaler/kummer og gødningsopbevaringsanlæg mv. tømmes og rengøres. Gødningsrester og spildevand skal bortskaffes efter gældende regler. Al affald skal bortskaffes i overensstemmelse med ovenstående vilkår for affaldsbortskaffelse.

Bemærkninger til godkendelsen:

65. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, før udvidelsen eller ændringen er godkendt af Billund Kommune som værende indenfor rammerne af denne godkendelse.

Godkendelsens varighed

I henhold til Husdyrloven skal der fastsættes en frist for udnyttelse af godkendelsen, som normalt ikke bør være mere end 2 år. Dog kan fristen forlænges til op til 5 år, jf. lovens § 33, stk. 3. Ansøger har ikke anmodet om forlænget udnyttelsesfrist.

På den baggrund fastsættes, at de ansøgte udvidelser og ændringer skal være udnyttet senest 2 år efter godkendelsens meddelelse, herunder efter evt. klagenævnsafgørelse. Det fremgår af Husdyrlovens § 33, at godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Udnyttelsesfristen fastsættes som vilkår.

Herefter gælder, at hvis en del af godkendelsen – herunder det godkendte produktionsniveau - ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁴ regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Alle anlæg og driften på Trøllundvej 11 vurderes i denne nye miljøgodkendelse i forhold til opfyldelse af nutidige BAT-krav, og det er kommunens vurdering, at en

⁴ BEK nr. 44 af 11/01/2016. Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, med senere ændringer

selvstændig revurdering af den oprindelige miljøgodkendelse med tilhørende tillæg dermed er unødvendig. Det fastsættes derfor, at miljøgodkendelsen skal revurderes senest i 2025.

Endvidere gælder for IE-husdyrbrug, at miljøgodkendelsen skal tages op til revurdering, når EU-kommissionen i EU-Tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter omfattet af § 12, stk. 1, nr. 1-3 i Husdyrloven, jf. § 41 i Husdyrgodkendelsesloven. Der skal fastsættes en frist for overholdelse af nye vilkår, der udløber senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-Tidende. Trøllundvej 11 er ved Billund Kommune registreret som et IE-brug.

Offentliggørelse mv.

Afgørelsen om miljøgodkendelse annonceres den 7. marts 2017 på Billund Kommunes hjemmeside samt i Billund Ugeavis og Midtjysk Ugeavis.

Afgørelsen er sendt til:

Trøllundgaard 1998 ApS, Arnakvej 30, 8270 Højbjerg

Med kopi til:

Konsulent ved LMO, Amparo Gomez Cortina, Trigevej 20, 8382 Hinnerup,
agc@lmo.dk

Endvidere er afgørelsen sendt til de hørte, som har fremsendt bemærkninger i forbindelse med høring af udkast til tillæg til miljøgodkendelse:
Ejere, Billundvej 47, 7250 Hejnsvig

Endvidere er afgørelsen sendt til:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund,
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk

Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, lbt@sportsfiskeren.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dnbillund-sager@dn.dk

Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk

DOF lokalafdeling, billund@dof.dk

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 84 – 88 i Husdyrloven. Klagen skal være indgivet senest den 4. april 2017.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnet hjemmeside, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager som privatperson, skal du betale et gebyr på kr. 900, mens gebyret er 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Du betaler gebyret med

betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt, danner baggrund for miljøgodkendelse af husdyrbruget.

Hensigten med den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er at undersøge, om ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), samt om husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering beskriver og vurderer de miljøpåvirkninger af omgivelserne, som husdyrbruget inklusiv den ansøgte udvidelse giver anledning til. Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er indeholdt i Husdyrloven, Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens digitale vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Påvirkningen af omgivelserne er beskrevet og vurderet dels i forhold til de anlægsnære påvirkninger (lugt, støj mm.), dels i forhold til de naturmæssige forhold (natur, vandmiljø mm.).

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget på baggrund af en systematisk gennemgang af, om husdyrbruget i nødvendigt omfang bringer BAT i anvendelse. Grundlaget for kommunens vurdering af ansøgers anvendelse af BAT er beskrevet i afsnittet "Bedste tilgængelige teknik".

Vurderingen er baseret på en skematisk gennemgang, hvor de anvendte metoder sammenstilles med BAT-betragtningerne i aktuelle BREF-noter og BAT-blade. Dette regelgrundlag er skematiseret i afgørelsens bilag 4. I de enkelte afsnit i nedenstående beskrivelse og vurdering er henvist til BAT-grundlaget i dette bilag. I afsnittet "Bedste tilgængelige teknik" er foretaget en opsummerende vurdering.

Beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt

På vegne af husdyrbruget har konsulentfirmaet LMO indsendt ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Trøllundvej 11, idet ansøger ønsker at inddrage ikke tidligere godkendte bygninger til svinestalde. Desuden ansøges om nogle ændringer i udbringningsarealer. Der er ansøgt via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, hvor den seneste version af ansøgningen er indsendt den 25.01.2017 (version 6).

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været behov for supplerende oplysninger. Der er således løbende indsendt supplerende oplysninger. Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget med baggrund i det sidst indsendte ansøgningsmateriale.

I forhold til oplysningsgrundlaget for de eksisterende godkendelser fra 2011 og 2016 har ansøger - ud over ovennævnte ansøgning og supplerende oplysninger -

ikke oplyst om ændringer i indretning og drift eller vilkårene herfor. I det omfang der ikke er oplyst om ændringer, har kommunen derfor i denne nye afgørelse ladet indretning og drift omfatte af oplysningsforudsætninger og vilkår fra de eksisterende godkendelser.

I husdyrbrugets eksisterende godkendelse fra 2011 er der stillet nogle overordnede vilkår for husdyrbrugets indretning og drift (vilkår 1 – 5 og 63). I vilkår 3 er der stillet vilkår om, at gældende love og bekendtgørelser skal overholdes. Håndhævelse af regelsættene i love og bekendtgørelser bør ikke ske via et generelt vilkår i en miljøgodkendelse. Billund Kommune har derfor generelt fjernet vilkår af denne type fra afgørelser. På den baggrund fjernes vilkår 3 ved denne nye afgørelse.

De øvrige vilkår videreføres uændrede.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget ligger i landzone i Billund Kommune. Placeringen fremgår af bilag 1.

Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er ca. 400 m. Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til byzone (Hejnsvig), som også er nærmeste samlede bebyggelse, er ca. 2 km. Gyttegård Golfbanes banearrealer ligger godt 200 m nord for de nye stalde.

Husdyrbrugets staldanlæg og opbevaringsanlæg er omfattet af en række afstandskrav i Husdyrloven:

- §§ 6 og § 20: 50 m til nabobeboelse og 300 m til eksisterende eller planlagt byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: 10 m til bestemte ammoniakfølsomme naturtyper indenfor og udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.
- § 8: forskellige afstandskrav til almene og ikke-almene vandforsyningsanlæg, vandløb, søer, naboskel, offentlig vej, privat fællesvej, levnedsmiddelvirksomhed og egen beboelse.

Det er oplyst i ansøgningsmaterialet, at Husdyrlovens afstandskrav overholdes.

Det er ligeledes Billund Kommunes vurdering, at lovens afstandskrav kan overholdes.

Besætningens størrelse

Ved godkendelsen af 10. november 2011 blev husdyrbruget godkendt til en besætning på 389,95 DE.

Generelt skal tillægsgodkendelser ansøges ved at kopiere den tidligere ansøgning, fastholde den oprindelige nudriftssituation og tilpasse ansøgt drift i forhold til det ønskede tillæg. Dette skyldes, at det i Husdyrloven er præciseret, at miljøvurderingen skal foretages på baggrund af alle ændringer og udvidelser siden 1. januar 2007, dog højst over en 8-årig periode.

På den baggrund er nudriften i ansøgningen indlagt ud fra driften før godkendelsen fra 2011 og er herved oplyst til 169,52 DE. I ansøgt drift er anført en besætning på 20.000 smågrise og 15.605 slagtesvin, i alt 376,92 DE.

Besætningerne i nudrift og ansøgt drift, jf. ansøgningen, fremgår af nedenstående tabel 1.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at den i ansøgningskemaet oplyste nudrift er i overensstemmelse med, hvad der blev lagt til grund for husdyrbrugets nudrift i forbindelse med ansøgning om godkendelsen af 10. november 2011. Det er desuden kommunens vurdering, at den oplyste nudrift ikke overstiger husdyrbrugets aktuelle produktion.

I den eksisterende godkendelse fra 2011 er der fastsat vilkår med grænser for husdyrbrugets maksimale produktion (vilkår 12). I denne nye afgørelse tilrettes vilkåret i overensstemmelse med den aktuelt ansøgte produktion.

I den eksisterende godkendelse fra 2011 er der stillet vilkår om egenkontrol med produktionens størrelse, samt om opbevaring og forevisning for tilsynsmyndigheden (vilkår 52). Vilkåret videreføres uændret i denne nye afgørelse.

Driftsbygningerne

Husdyrbrugets bygninger og funktioner er vist i bilag 2.

Ansøger oplyser, at produktionen på Trøllundgaard primært er produktion af polte til salg (opformering) og sekundært slagtesvin for en restproduktion dyr, der ikke kan sælges som polte. Salg af polte kan ske i vægtintervaller mellem 30 og 110 kg. Gennemsnitlig afgangsvægt (levende vægt) for de solgte dyr ligger på 75 kg.

For at sikre poltene en god holdbarhed ved salg er det vigtigt, at dyrene har mere plads i stalden end lovkravet for slagtesvin. I de nye bygninger er der til dels taget højde for dette ved projektering (bygning 15 og 16, jf. bilag 2).

I daglig drift har det vist sig hensigtsmæssigt at kunne sortere en gruppe dyr fra til opstaldning separat i en periode op til salg (en uge - 14 dage). Der er ikke i de nye bygninger lavet en indretning, der tilgodeser dette behov. To sektioner i bygning 6 kan anvendes til dette formål og der søges derfor om at tage denne stald i brug til frasortering af dyr til salg samt som sygesti til smågrise. Der ønskes således flyttet en produktion på 1895 polte (30-75 kg) svarende til 400 stipladser fra de nye poltestalde (bygning 16) til bygning 6.

Nudriften (før 2007) i denne stald er ungsvin, og stalden er indrettet med fuldspaltegulv. Stalden renoveres således, at der etableres 25-49 % fast gulv i stierne.

Oplysninger om staldsystemer og produktion i staldene fra ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk fremgår af nedenstående skema.

Produktionstype*	Dyrekategori	Antal Nudrift	Stipladser nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Stipladser ansøgt	Antal DE Ansøgt	Bygningsnr.**
Farestalde	Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	296	70	20,14				4 + 5
	Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv				5800 (8-30)	902	24,74	
Løbedrægtighed	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	161	136	25,56				4 + 5
Smågrise	Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	7285 (7-25)	1104	25,44	7100 (8-30)	1067	30,29	3
Drægtig ny	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	135	114	21,43				3
	Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv				7100 (8-30)	1067	30,29	
Ungsvinestald	Smågrise fra 7,2 kg, Fuldspaltegulv	3631 (25-40)	500	10,54				6
	Slagtesvin, Fuldspaltegulv	7285 (25-32)	500	9,87				
	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv				1500 (30-75)	320	19,90	
Slagtesvin/poltestalde	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	2253 (40-72)	603	23,35	3500 (30-110)	808	95,76	7 + 8
	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-50% fast gulv	1378 (40-107)	369	33,20				
Nye Poltestalde	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv				2500 (30-110)	578	68,40	15 + 16
	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv				7295 (30-75)	1540	96,80	
	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv				810 (30-75)	170	10,75	
I alt				169,52			376,92	

Tabel 1: Staldsystemer og produktion.

*Anlæggets betegnelse i ansøgningskemaet

**Bygningsnr. henviser til skitse og bygningsbeskrivelser i bilag 2.

Der er i ansøgningen angivet oplysninger om ind- og udgangsvægte, som afviger fra standardforudsætningerne i Husdyrgodkendelse.dk.

Kommunens vurdering

Indretning og drift af staldanlæg skal ske iht. Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastsat nogle krav til ammoniakemissionen fra stald og lager, samt for ammoniakpåvirkningen i den omgivende natur. I nedenstående del af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering: "Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold", er der foretaget en nærmere vurdering af disse forhold.

Med henblik på at reducere ammoniakfordampningen fra anlæg og produktion har Miljøstyrelsen i maj 2011 udsendt vejledninger vedrørende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT i gyllebaserede systemer i konventionelle brug for svin.

Der er i Husdyrgodkendelse.dk på den baggrund foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år, opnåelig ved anvendelse af BAT. Beregningerne af det vejledende emissionsniveau afhænger af, om en produktion er placeret i ny eller eksisterende stald. For eksisterende stalde vil gælde en fast værdi pr. dyr på en given gulvtype. For nye stalde vil værdien afhænge af produktionens størrelse, således at BAT-kravet skærpes i takt med en voksende produktion.

Produktionsstørrelsen for nye stalde beregnes med udgangspunkt i den omregningsfaktor mellem antal dyr og DE, som var gældende i 2011, da det er denne, der ligger til grund for proportionalitetsvurderingen af teknologier og dermed for fastlæggelsen af BAT-niveauet.

Det maksimale BAT-betingede emissionsniveau af ammoniak fra stalde og lagre, som dette er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk, er på 4.254 kg N/år. I Husdyrgodkendelse.dk er det endvidere beregnet, at de ansøgte stalde og lagre faktisk vil medføre en emission på 3.699 kg N/år. På den baggrund er det kommunens vurdering, at husdyrbrugets ansøgte indretning og drift er BAT.

For at sikre, at BAT-kravene overholdes, er der i den eksisterende godkendelse fra 2011 stillet vilkår til anlægget, som sikrer, at det indrettes og drives i overensstemmelse med det oplyste og beregningsgrundlaget i Husdyrgodkendelse.dk (vilkår 10). Vilkåret videreføres med uændret formulering, idet vilkåret herved henviser til den aktuelt ansøgte indretning, som denne fremgår af tabel 1.

Idet det forudsættes, at drift af staldanlæg sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering af staldanlæg ved vilkår.

I Husdyrgodkendelse.dk er det lagt til grund, at der indgår reduktioner af det beregnede ammoniakemissionsniveau fra husdyrbruget via den anvendte teknik til lagring af gylle, idet der er etableret faste overdækninger. Der er taget stilling til dette forhold nedenfor i afsnittet om gødningsproduktion og opbevaring.

Foder

Det fremgår af ansøgningen, at der i foderladen (bygning 6, jf. bilag 2) er 7 indendørs kornsiloer og 6 indendørssiloer med tilskudsfoder.

Alt foderet til søerne bliver produceret på ejendommen. Der produceres 7 forskellige foderblandinger, tilpasset dyrenes behov. Herved sikres en optimal fodring, tilpasset de enkelte dyrs behov. Der fodres med tørfoder til smågrise og vådfoder til alle øvrige dyregrupper.

Det vurderes, at der ingen støvgener er for naboer i forbindelse med håndteringen af foderet.

I ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk er der angivet oplysninger om antal FE/dyr på 1,85 for smågrise og 2,80 for slagtesvin, hvilket afviger fra standardforudsætningerne. Indholdet af råprotein pr. foderenhed, afviger ikke fra standardforudsætningerne. I forhold til fosfor er der anført et indhold på 4,60 g P pr. FE for slagtesvin og 5,20 g P pr. FE for smågrise, hvilket afviger fra standardforudsætningerne.

Kommunens vurdering

Det er forureningsforebyggende (BAT) at gennemføre effektiv fodring til reduktion af udskillelsen af kvælstof og fosfor, ved at sikre, at foderets indhold af næringsstoffer svarer til dyrenes behov, og at næringsstofferne er letoptagelige.

Foderets indhold af råprotein har betydning for anlæggets kvælstofemission. Bidraget herfra indgår således i BAT-vurderingerne i ovenstående afsnit om driftsbygningerne.

Som det fremgår af bilag 4, har Miljøstyrelsen i vejledninger udsendt i maj 2011 (Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT), opstillet vejledende grænseværdier for fosforindholdet pr. DE i svinegødning ab lager med henblik på at reducere forureningen fra fosforudvaskning ved anvendelse af BAT. Som følge af ændrede DE-omregningsfaktorer har Miljøstyrelsen efterfølgende udsendt nye BAT-grænser.

Kommunen har på baggrund af de vejledende værdier beregnet det maksimale BAT-niveau for den samlede fosformængde i husdyrbrugets producerede gødning i nedenstående tabel:

Maksimal fosforindhold pr. DE							
Dyrehold	Staldtype	Antal DE	Antal dyr	Indgangsvægt	Afgangsvægt	Maksimalt vejledende BAT-indhold af fosfor i gødning ab lager (kg pr. DE)	Maksimalt samlet BAT-indhold i gødning ab lager (kg p)
Slagtesvin	Gyllebaserede staldsystemer	164,16	6000	30	110	22,2	3.644

Slagtesvin	Gyllebaserede staldsystemer	127,45	9605	30	75	22,5	2.868
Smågrise	Gyllebaserede staldsystemer	85,32	20000	8	30	29,0	2.474
Søer	Gyllebaserede staldsystemer	0,00	0			23	0
Sum af BAT-indhold		376,92					8.986
Sum jf. ansøgning							8.839
Manglende reduktion							--147

Tabel 2: Fosfor i gødning

På baggrund af sammenstilling af de valgte løsninger med BAT – betragtninger i bilag 4, er det kommunens vurdering, at den valgte fodring kan betragtes som BAT.

Da den i ansøgningsskemaet beregnede mængde fosfor i gødningen er baseret på, at der anvendes et lavt fosforindhold i foderet til slagtesvin og smågrise, skal der fastsættes vilkår som sikrer, at det oplyste fosforindhold overholdes.

Miljøstyrelsen har udarbejdet teknologiblade vedrørende fosforindhold i foder til slagtesvin og smågrise:

- 1) Fosforindhold i slagtesvinefoder (30.06.2010, 2. udgave 31.05.2011)
- 2) Fosforindhold i smågrisefoder (1. udgave, 31.05.2011)

I teknologibladerne er der opstillet følgende forslag til vilkår:

Ad 1)

Drift:

1. Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end ___ kg P pr. år.

"P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$P \text{ ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv} / 1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}).$$

Egenkontrol:

2. Der skal føres en logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- antal producerede dyr
- gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs-, og afgangsvægt/slagtevægt)
- foderforbrug pr. kg tilvækst
- det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne.

3. P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder

i perioden 15. september år (for eksempel 2011) til 15. februar i år (for eksempel 2013).

4. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

5. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ad 2)

Drift:

1. Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. smågris x det årlige antal producerede smågrise skal være mindre end ___ kg P pr. år.

"P ab dyr pr. smågris" beregnes ud fra følgende ligning:

$$P \text{ ab dyr pr. smågris} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0049 \text{ kg P pr. kg tilvækst}).$$

Egenkontrol:

2. Der skal føres en føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- antal producerede dyr
- gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt)
- foderforbrug pr. kg tilvækst
- det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne.

3. P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september år ___ (for eksempel 2011) til 15. februar i år ___ (for eksempel 2013).

4. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

5. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

I den eksisterende godkendelse fra 2011 er der fastsat vilkår svarende til det i teknologibladene anbefalede (vilkår 13 - 14, og vilkår 58 – 61) idet kommunen dog ikke har fundet det hensigtsmæssigt at fastsætte en konkret periode for egenkontrol nr. 3, da det ikke lå fast, hvornår anlæg og drift ville være på plads. I stedet blev der fastsat vilkår, som sikrer, at tilsynsmyndigheden kan kræve denne beregning gennemført.

Det er kommunens vurdering, at de opstillede vilkår i godkendelsen fra 2011 skal videreføres således, at de tilrettes jf. nedenstående beregninger.

Kravene til det maksimale antal kg. P ab dyr i vilkår 1 er beregnet ud fra følgende forudsætninger:

Slagtesvin:

Indgangsvægt	=	30	kg
Afgangsvægt	=	110	for 6.000 slagtesvin
Afgangsvægt	=	75	for 9.605 slagtesvin
Kg tilvækst	=	45	for 6.000 slagtesvin
Kg tilvækst	=	80	for 9.605 slagtesvin
FEsv pr kg tilvækst	=	2,80	(under norm)
Gram fosfor pr. FE	=	4,60	(under norm)
Antal Producerede grise	=	15.605	

Formlen skal derfor deles i to:

P ab dyr for slagtesvin 30-75 kg hhv for slagtesvin 30-110 kg:

P ab dyr pr. slagtesvin (30-75 kg) = $((75 \text{ kg afgangsvægt} - 30 \text{ kg indgangsvægt}) \times 2,80 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 4,60 \text{ gram fosfor pr. FEsv/1000}) - ((75 \text{ kg afgangsvægt} - 30 \text{ kg indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}) = 0,3321 \text{ kg P ab dyr pr slagtesvin (30-75 kg)}$.

Total kg P ab dyr = 6000 producerede slagtesvin (30-75 kg) x 0,3321 Kg P ab dyr pr produceret slagtesvin (30-75 kg) = 1.993 kg P totalt ab dyr for slagtesvin (30-75 kg).

P ab dyr pr. slagtesvin (30-110 kg) = $((110 \text{ kg afgangsvægt} - 30 \text{ kg indgangsvægt}) \times 2,80 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 4,60 \text{ gram fosfor pr. FEsv/1000}) - ((110 \text{ kg afgangsvægt} - 30 \text{ kg indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}) = 0,5904 \text{ kg P ab dyr pr slagtesvin (30-110 kg)}$.

Total kg P ab dyr = 9.605 producerede slagtesvin (30-110 kg) x 0,5904 Kg P ab dyr pr produceret slagtesvin (30-110 kg) = 5.671 kg P totalt af dyr for slagtesvin (30-110 kg).

Hvilket medfører, at total kg P ab dyr for slagtesvin skal være mindre end 1.993 kg P totalt af dyr for slagtesvin (30-75 kg) + 5.671 kg P totalt af dyr for slagtesvin (30-110 kg) = 7.664 kg P totalt ab dyr for slagtesvin.

Smågrise:

Indgangsvægt	=	8	kg
Afgangsvægt	=	30	kg
Kg tilvækst	=	22	
FEsv pr kg tilvækst	=	1,85	(under norm)
Gram fosfor pr. FE	=	5,20	(under norm)
Antal Producerede grise	=	20000	

Formlen ser derved således ud:

$\text{Kg P ab dyr pr. smågris} = ((30 \text{ kg afgangsvægt} - 8 \text{ kg indgangsvægt}) \times 1,85 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 5,20 \text{ gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((30 \text{ kg afgangsvægt} - 8 \text{ kg indgangsvægt}) \times 0,0049 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) = 0,1038 \text{ kg P ab dyr pr produceret smågris.}$

Dette medfører, at total kg P ab dyr for smågrise skal være mindre end 20.000 producerede smågrise $\times 0,1038 \text{ Kg P ab dyr pr produceret smågris} = 2.077 \text{ kg P totalt af dyr for smågrise.}$

Slagtesvin og smågrise i alt:

Total kg P ab dyr for husdyrbruget må maksimalt være: $7.664 \text{ kg P} + 2.077 \text{ kg P} = 9.741 \text{ kg P}$, hvilket skal sikres overholdt ved vilkår for fodring. På den baggrund ændres vilkår 13 og 14 i godkendelsen fra 2011, mens vilkår 58 – 61 vedrørende egenkontrol med fodringen videreføres uændrede.

I nedenstående afsnit om "Støv, fluer og skadedyr" er foretaget en vurdering af forurening i forbindelse med opbevaring og håndtering af foder.

Gødningsproduktion og -opbevaring

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg til gødning er vist på bilag 2.

Ansøger har indsendt gødningsregnskab, jf. nedenstående skema.

Nudrift	Gylle	
296 søer $\times 5,6$	1.660 m ³	
7285 smågrise $\times 0,156$	1.140 m ³	
1378 slagtesvin $\times 0,53$	730 m ³	
2256 slagtesvin $\times 0,28$	640 m ³	
I alt	4.170 m³	→ 9 mdr. = 3.128 m ³
Ansøgt	Gylle	
20.000 smågrise $\times 0,132$	2.640 m ³	
6000 slagtesvin (30-110 kg) $\times 0,54$	3.240 m ³	
9605 slagtesvin (30-75 kg) $\times 0,23$	2.197 m ³	
I alt	8.077 m ³	
Faktisk tilledning til gyllebeholder (vaskeplads (100m ²))	8.147 m³	→ 9 mdr. = 6.110 m ³

Tabel 3: Gødningsopførelse (Ansøgt, Normtal 2016)

Der er ingen fast gødning. Oplysninger om gylleopbevaring er i ansøgningen opstillet i nedenstående skema:

OPBEVARINGS-ANLÆG	Byg. nr.	Kapacitet (m ³)	Overdækning	% før	% efter
Gyllebeholder	12	698	Nej	18	0
Gyllebeholder	13	1.620	Ja	41	28
Gyllebeholder	14	1.620	Ja	41	28
Lejet opbevaring St. Trøgelborg		2.500		-	44

I alt		5.740			100
-------	--	--------------	--	--	-----

Tabel 4. Liste over husdyrbrugets opbevaringslagre.

Ansøger oplyser herudover, at overdækning af de store gyllebeholdere hindrer tilførsel af regnvand, hvorved beholdernes kapacitet stiger med ca. en fjerdedel. Det giver 518 m³ ekstra til opbevaring. Der er lejet en gyllebeholder på 700 m³ på Trøllund Østergaard, hvis der er brug for ekstra kapacitet.

Kommunens vurdering

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastsat nogle krav til ammoniakemissionen fra stald og lager, samt for ammoniakpåvirkningen i den omgivende natur. I nedenstående del af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering: "Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold", er der foretaget en nærmere vurdering af disse forhold.

Med henblik på at reducere ammoniakfordampning og lugt, samt risici for gylleudslip, er i BAT-grundlaget (EU's BREF-note og BAT-Byggeblade) udpeget nogle teknikker, som vurderes i tilstrækkeligt omfang at imødekomme disse intentioner. Disse teknikker fremgår af skemaet i bilag 4.

På baggrund af en sammenstilling af de valgte løsninger (herunder som følge af reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen) og BAT-betragtningerne i BAT-grundlaget (jf. punkt 6 i bilag 4), er det kommunens vurdering, at den valgte indretning og drift af tankanlæggene er BAT.

På baggrund af ansøgers ovenstående redegørelse vurderes, at husdyrbruget har adgang til tilstrækkelig opbevaringskapacitet, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om 9 mdr. opbevaringskapacitet.

Som det fremgår af ovenstående skema er gyllebeholderen på 698 m³ taget ud af drift i den ansøgte situation. I den eksisterende godkendelse fra 2011 er der derfor stillet vilkår om, at beholderen skal tages ud af drift (vilkår 7). Dette vilkår videreføres uændret.

I den eksisterende godkendelse fra 2011 er der i vilkår 15 stillet vilkår til sikring af tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Vilkåret videreføres uændret i denne nye afgørelse.

Som nævnt fremgår det af ansøgningssskemaet, at de to store gyllebeholdere overdækkes med fast overdækning. I den eksisterende godkendelse fra 2011 er der ud fra vejledende standardvilkår i Miljøstyrelsens teknologiblade⁵ stillet vilkår herfor, samt for egenkontrol (vilkår 8 – 9 og 56). Disse vilkår videreføres uændrede i denne nye afgørelse.

Idet det forudsættes, at etablering, indretning og drift af den fremtidige gødningsopbevaring sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i dette afsnit.

⁵ Miljøstyrelsens Teknologiblade: Fast overdækning af gyllebeholder (1. udgave, 11.11.2010)

I nedenstående afsnit "Driftsforstyrrelser og uheld" er der foretaget en vurdering af forureningsrisici i forbindelse med håndtering af gylle ved gylletanke, herunder indretning med pumpe mv.

Energi- og vandforbrug

Husdyrbrugets samlede energi- og vandforbrug i den eksisterende og den ansøgte drift fremgår af nedenstående tabel.

Forbrug	Nudrift	Ansøgt
El, incl. korntørring, 2 stuehuse og vandingsanlæg	225.000 KWh	371.000 KWh
Halmfyr	180 t	180 t
Drikkevand og vand til vask af stald, overbrusning, iblødsætning m.v.	4350 m ³	10.000 m ³

Tabel 5: Energi- og vandforbrug

Om el-besparende foranstaltninger fremgår af den eksisterende godkendelse fra 2011, at der i de eksisterende stalde er etableret henholdsvis undertryk og ligetryk, mens systemet i de to nye bygninger (bygning 15 og 16) ikke er endeligt fastlagt. Dette sker i forbindelse med den endelige projektering af byggeriet. Ventilationen i de eksisterende stalde er trinløs styret i forhold til temperatur, hvilket sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen (maksimal- og minimaltemperatur) i stalddene, og med hensyn til ventilationsmængden, hvor der er minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

I forbindelse med denne nye sag har ansøger om ventilationen i bygning 15 og 16 oplyst, at det er et LPV ventilation system fra SKOV. Undertryksventilation med loftventiler og luftudtag via DA 600 aerodynamiske skorstene med Multistep styring. Forsynet med lavenergi LPC ventilator.

Belysningen er med manuelt tænd-sluk og er tændt i forbindelse med arbejde i stalden og ved fodring og ellers i henhold til gældende lovgivning ift. dyrevelfærd. Lyset er derfor ikke tændt unødigt.

Smågrise- og slagtesvinestaldene, inklusive ventilationsanlæggene, vaskes efter hvert hold. Drægtighedsstalddene vaskes to gange årligt. Ventilationsanlæggenes synlige dele bliver vasket i forbindelse med den almene vask, hvorved der fjernes snavs m.v., der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Der forefindes lavenergibelysning flere steder i stalddene. Belysningen bliver løbende udskiftet til lavenergilysstofrør.

Gulvvarmen i farestalden er rækkeopdelt frem for sektionsopdelt, hvorfor ansøger har mulighed for at slukke gulvvarmen løbende i de stier (på rækkeniveau), hvor dyrene ikke længere har brug for varmen, således at de dyr, der har brug for

varmen i længere tid, ikke medfører brug af unødvendig gulvvarme hos dyr, der ikke længere har brug for den. Omvendt er det heller ikke nødvendigt at slukke varmen for tidligt hos dyr, der har behov for den. Gulvvarmen kan derfor tændes/slukkes i det omfang, der er behov for den, hvorved der spares meget opvarmning (halmopvarmning). I smågrisestalden er varmetildelingen i hver sektion temperaturstyret ved elektroniske varmefølere, hvorfor der kun varmes efter dyrenes behov.

Der anvendes koldt vand til vask.

Der anvendes så vidt muligt naturlig udtørring af staldene efter vask, men i kolde eller fugtige perioder, eller såfremt stalden ikke er fuldt udtørret inden indsættelse af dyr, vil der blive anvendt en varmekanon af hensyn til dyrenes velfærd og trivsel.

Alle stalde er isolerede.

Energiforbruget bliver fjernaflæst hver måned, og ansøger får hver måned tilsendt en opgørelse over det aflæste forbrug, som bliver kontrolleret for, om der er sket et eventuelt øget forbrug. Opgørelsen fra fjernaflæsningen fungerer som journal over energiforbruget.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT i forhold til energiforbruget.

Ansøger oplyser, at ejendommen har egen vandboring. Der er ikke opsat måler på drikkevandsboringen, men der er måler på markvandingsboringen. Det oplyste vandforbrug er beregnet ud fra normtal for produktionen.

Til smågrisene og polte/slagtesvin er installeret drikkenipler, der sidder over fodertruget og/eller integreret i foderautomaten, hvilket er BAT jf. BREF-referencedokumentet. Den ekstra drikkevandstildeling er bideventiler over spalterne.

Staldene sættes i blød inden vask, og der anvendes koldt vand og højtryksrenser frem for manuel vask. Dette medfører en væsentlig vandbesparelse, idet der ved manuel vask og manglende iblødsætning bruges betydeligt mere vand end ved brug af højtryksrenser og især ved iblødsætning før vask. Iblødsætning og vask med koldt vand og højtryksrenser er BAT.

Kommunens vurdering

Med henblik på at reducere vand- og energiforbruget er i BAT-grundlaget (EU's BREF-note og Teknologiblade) udpeget nogle teknikker, der vurderes i tilstrækkeligt omfang at imødekomme disse intentioner. Disse teknikker fremgår af skemaet i bilag 4.

På baggrund af sammenstilling af de valgte løsninger med BAT- betragtninger i punkt 4 og 5 i bilag 4, er det kommunens vurdering, at husdyrbruget opfylder BAT-kravene.

I den eksisterende godkendelse fra 2011 er der stillet vilkår om, at der skal anvendes lavenergibelysning i de fremtidige stalde (bygning 15 og 16, jf. bilag 2), og at lyskilderne i eksisterende driftsbygninger skal erstattes med lavenergibelysning, efterhånden som lyskilderne skal udskiftes. Der er stillet vilkår om, at der inden ibrugtagning af de fremtidige stalde (bygning 15 og 16), skal være etableret vandmåler, som måler vandforbruget til bygninger og drift under husdyrproduktionen, og at forbruget skal aflæses og journalføres mindst én gang årligt. Endvidere er der stillet vilkår om, at ventilationsanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt, samt at vand- og energiforbruget skal ligge indenfor rammerne af de i den miljøtekniske beskrivelse nævnte størrelser. Endelig er der stillet vilkår om, at husdyrbruget skal føre egenkontrol med energi, vand og råstofforbrug.

Disse vilkår (vilkår 17 – 20 og 54) videreføres uændret i denne nye afgørelse, hvorved de også omfatter de stalde, som aktuelt ansøges inddraget til svineproduktion.

Affald

Oplysninger om affald fra den eksisterende godkendelse fra 2011 fremgår af nedenstående skema:

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:					
Spildolie	Bygning 9	DLG	400 l.	13.02.08	06.01
Rester af bekæmpelsesmidler	Bygning 6	Leverandør	Til 450 ha	20.01.19	05.12
Spraydåser	I kasse i depotrum	Egen transport	Ca. 120	15.01.10	23.00
Medicinrester			Ingen	18.02.08	05.13
Kanyler i særlig beholder	I kanyleboks i bygning 4	Egen transport	2 l.*	18.02.02	66.00
* 2 l. kanylebeholder tømmes/afleveres hvert 2. år. 50 – 100 tomme medicinflasker pr. måned.					
Fast affald:					
Lysstofrør og el sparepærer	Samles i teknik rum	Egen transport	Ca. 30	20.01.21	79.00
Diverse brændbart	Container 800 l.	Dagrenovation	800 l. x 26**	Afhængig af indhold	19.00
Døde dyr	Se situationsplan	DAKA		02.01.02	66.00
** Tømmes hver 14. dag					

Tabel 6. Affald

Det er oplyst, at selvdøde og aflivede patte- og smågrise opbevares i en kølecontainer indtil afhentning. Selvdøde og aflivede søer og slagtesvin opbevares på afhentningspladsen indtil afhentning. De selvdøde og aflivede slagtesvin og søer lægges på en specialbygget plade på 1,3 * 2,5 m. Pladen er

hævet fra jorden, og dyrene er overdækket af en kadaverkappe. Dyrene er ikke synlige fra vejen. Der er etableret beplantning.

Årsagen til, at de døde dyr placeres væk fra ejendommen, er, at der er et ønske om at holde alle tænkelige smittekilder på afstand, herunder den transport der afhenter døde dyr, hvor det ikke kan udelukkes, at der på bilen allerede befinder sig døde dyr fra andre besætninger.

Kommunens vurdering

Som et led i udførelse af godt landmandskab anses korrekt tilrettelæggelse af bortskaffelse af produkter og spild for BAT, jf. BAT- grundlaget (EU's BREF- note og BAT- Byggeblade). På baggrund af en sammenstilling af de valgte løsninger med BAT- betragtninger (jf. punkt 1 i bilag 4), er det kommunens vurdering, at de valgte metoder er BAT.

Der er i den eksisterende godkendelse fra 2011 stillet vilkår om (vilkår 21), at husdyrbrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord, og i vilkår 23 er der stillet vilkår vedrørende om håndtering af affald generelt. Vilkår 21 og 23 videreføres uændret.

I vilkår 24 er der stillet vilkår vedrørende håndtering af animalsk affald. Da håndtering af døde dyr er reguleret direkte ved en særskilt bekendtgørelse, meddeles vilkår 24 bortfaldet med denne nye afgørelse. Vilkår 22 vedrører tilmelding af dagrenovation til dagrenovationsordninger i henhold til Billund Kommunes regulativ. Da dette forhold reguleres direkte af regulativerne, meddeles vilkår 22 bortfaldet med denne nye afgørelse.

I vilkår 25 i den eksisterende godkendelse fra 2011 er der stillet krav vedrørende opbevaring af flydende olie- og kemikalieaffald. Denne affaldstype kategoriseres i dag som farligt affald, og Billund Kommune anvender normalt et standardiseret vilkår for regulering af affaldsopbevaringen. Da det ansøgte ikke medfører en forøget mængde farligt affald eller en ændret opbevaring, finder kommunen ikke, at der er grundlag for at kræve vilkår 25 ændret, herunder i betragtning af, at vilkåret vurderes tilstrækkeligt til at sikre miljømæssigt forsvarlige forhold. På den baggrund videreføres vilkår 25 uændret.

Spildevand

Oplysninger om spildevand fra den eksisterende godkendelse fra 2011 fremgår af nedenstående skema:

Spildevandstyper	m³ /år efter udvidelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	2060 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra stuehus	170 m ³	Septiktank og videre til	Mekanisk rensning med

		nedsivningsanlæg	nedsivningsanlæg
Sanitært spildevand fra folkehøls faciliteter	200 m ³	Septiktank med sivedræn	Ingen
Der er ingen befæstede arealer med afløb	0 m ³	-	-

Tabel 7: Spildevand

Som det fremgår af skemaet er der ingen befæstede arealer med afløb. På planskitsen i bilag 2 fremgår imidlertid, at der er en vaskeplads, hvorfra vand afledes til gyllebeholder.

Ledninger for afledning af tagvand fra husdyrbrugets bygninger er vist i bilag 3.

Der er supplerende oplyst om overfladevand:

Fra nyere bygninger (herunder bygning 15 og 16) går tagvand i faskiner. Fra ældre bygninger går det i drænledning ved gården, som løber vestpå.

Kommunens vurdering

I Spildevandsbekendtgørelsen defineres spildevand som alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer. Tag- og overfladevand defineres som regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer. Tag- og overfladevandet må ikke indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer, eller have en væsentlig anden sammensætning.

Nedsivning eller udledning direkte til vandløb af overfladevand, som kan være forurenet fra driften, kræver tilladelse efter bekendtgørelsens kapitel 12. Nye arealer må derfor ikke tilsluttes eksisterende afledning eller ny afledning, inden der er meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen.

Der indgår ingen udvidelser eller ændringer af husdyrbrugets spildevands- eller overfladevandsafledning i ansøgningen til denne nye sag. For at imødekomme eventuelle fremtidige ændringer er der i den eksisterende godkendelse fra 2011 stillet generelle vilkår om afledning af tagvand (vilkår 26 og 27). Disse vilkår videreføres uændrede i denne nye afgørelse.

Idet det i øvrigt vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra driftsmæssigt spildevand, finder kommunen ikke anledning til at stille videre krav i denne afgørelse.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj m.m.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen og hvilken art, der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener med fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Derudover påvirkes også den omgivende natur og vandmiljø af husdyrproduktion - disse forhold behandles nedenfor i afsnittet om projektets påvirkninger af omgivelserne for så vidt angår de naturmæssige forhold.

Lugt og luft

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med opbevaring af ensilage og dybstrøelse, samt pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 skal der anvendes følgende genekriterier for lugt ved etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, herunder stalde o. lign.:

Kategori		Vejledende geneniveau*
A	Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	5 OU _E /m ³
B	Samlet bebyggelse i landzone ifølge definitionen fastsat i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning og ensilage eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	7 OU _E /m ³
C	Enkeltboliger uden landbrugspligt	15 OU _E /m ³

Tabel 8. Lugtgenekriterier jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3

*Det vejledende geneniveau (antal OU_E /m³) udtrykker, at der accepteres en større lugtpåvirkning ved enkeltboliger i det åbne land, end i byzone og samlet bebyggelse.

I lovgivningen er der ikke opstillet genekriterier for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk, hhv. ny beregningsmodel for lugt og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK), maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. ovenstående tabel.

Kommunen har imidlertid vurderet, at også Gyttegård Golfbane bør omfattes af lugtbeskyttelse, således at lugtpåvirkningen fra husdyrbruget ved Driving Range og Putting Greens, samt den lille bane, ikke væsentligt bør overstige genekriteriet for Kategori C områder, samt at lugtpåvirkningen ved klubhusbygningerne ikke væsentligt bør overstige kravgrænsen for Kategori B områder.

Ansøger har på den baggrund lagt klubhuset og korteste afstand til banearealerne ind i ansøgningskemaet som henholdsvis kategori B område og kategori C område.

Resultatet af lugtberegningerne i Husdyrgodkendelse.dk i denne nye sag viser, at kravene til geneafstanden til byzoneområde, og enkeltboliger (golfbanens baneareal) overholdes. Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man normalt ikke vil karakterisere den som generende.

Det fremgår endvidere af lugtberegningerne, at kravene til geneafstanden til samlet bebyggelse (golfbanens klubhus) ikke overholdes ved beregningerne efter den nye luftvejledning.

OML beregning

De i ansøgningssystemet udførte beregninger af geneafstande er standardiserede, og da beregningsresultaterne er fremkommet ved beregninger efter den nye lugtvejledning, har ansøger mulighed for at foretage nærmere beregninger baseret på de konkrete forhold. Ansøger har derfor ladet det rådgivende firma LMO udføre lugtspredningsberegninger i programmet OML-Multi, hvor husdyrbrugets lugtbidrag i den ansøgte situation er beregnet til nærmeste punkt på golfbanen og til klubhuset.

På grundlag af beregningsresultaterne er der tegnet isokurver for lugtspredningen i omgivelserne (se bilag 5). Beregningsresultaterne viser, at der ved nærmeste punkt ved golfbanens arealer er et lugtbidrag på $9 \text{ OU}_E/\text{m}^3$, mens der ved klubhuset er et lugtbidrag på $7 \text{ OU}_E/\text{m}^3$, hvilket overholder de vejledende grænseværdier på henholdsvis 15 og $7 \text{ OU}_E/\text{m}^3$.

OML-beregningerne er udført på baggrund af lugtemissionerne fra de forskellige stalde, som disse er beregnet i Husdyrgodkendelse. I OML-beregningerne er emissionerne fordelt på en række afkast på de enkelte stalde (se bilag 5), hvor der er forudsat en vertikal røggashastighed, jf. nedenstående tabel:

Stald nr. (jf. bilag 2)	Stald (jf. Husdyrgodkendelse.dk)	Lugtreducerende tiltag	Lugt (OU_E/S)	Røggashastighed (m/s)
3	Smågrise + Drægtig ny		15.407,48	8 afkast á 11,0
4+5	Farestalde		6.512,44	7* afkast á 4,6
6	Ungsvinestald	Hyppig udslusning – 14 %	4.334,4	1 afkast á 11,1 1 afkast á 9,8
7+8	Slagtesvin / poltestalde	Hyppig udslusning – 14	14.592,48	1 afkast á 11,8 8 afkast á 9,8

		%		
15+16	Nye poltestalde	Hyppig udslusning – 14 %	33.600,63	39* afkast á 8,5

Tabel 9: Data vedrørende OML beregning.

*Af 8 afkast i alt i bygning 4, tages ét ud af drift (i sygestier). Tilsvarende tages 3 af i alt 40 afkast i bygning 16 ud af drift (leveringssektion). Lugtbidrag fra disse dyr indgår i beregninger for andre bygninger/sektioner.

Ansøger oplyser følgende om grundlaget for OML-beregningerne:

I stald 4, er der en sti, som vil blive taget i brug som sygesti. Stien er ikke med i OML-beregningen, da disse dyr regnes med i de andre stalde. Stald 6 renoveres og hermed renoveres ventilationsanlægget. LMO har foretaget standardberegninger, og har tegnet to ekstra afkast til udgangsluft i denne stald (blå punkt i bilag 5.1). LMO oplyser, at afkast samles i kippen ved siden af hinanden. I stald 16 er der en sektion, som bruges til levering af dyr. I denne sektion er der ikke tale om stipladser. Total antal stipladser er fordelt mellem de andre sektioner.

Afkasthastighederne reguleres ved tilpasning af ventilatorernes drift efter behovet for luft i den enkelte sektion.

Øvrige luftforureninger

Ud over ovennævnte lugtfrembringelse fremkommer på ejendommen emissioner til luften fra husdyrbrugets halmfyre. Ansøger har oplyst følgende om halmfyret:

- Effekt: 335 kW
- Højde af skorsten: 14 m
- Driftstid: 6 timer/dag om vinteren og 3 timer om sommeren.
- Der er en akkumuleringstank på 35.000 l.

Kommunens vurdering

Geneafstanden til byzoneområde og enkeltboliger er overholdt. Som grundlag for beregningerne er anført, at der ikke er andre husdyrbrug med mere end 75 DE indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltboliger uden landbrugspligt eller indenfor en afstand af 300 meter fra byzone.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad så man normalt ikke vil karakterisere det som generende. I betragtning af afstandene til omliggende ejendomme vurderes, at anlæggene kan drives, uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning i omgivelserne.

Ud over geneafstanden, anvendes i lovgivningens regi begrebet lugtkonsekvensområde, som breder sig ud over et større område omkring husdyrbruget end geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er et beregningsmæssigt område omkring centrum for husdyrbrugets produktionsanlæg, om hvilken Natur- og Miljøklagenævnet i flere afgørelser anfører, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt i det væsentlige kan observeres. Natur- og Miljøklagenævnet har på den baggrund vurderet, at beboelse indenfor lugtkonsekvensområdet skal betragtes som omfattede af

lovens høringsregler, selvom sådan beboelse eventuelt ligger udenfor geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er for det ansøgte husdyrbrug beregnet til 901 meter.

Med henblik på at reducere luftformige emissioner fra opbevaring og udbringning af husdyrgødning er i BAT- grundlaget (EU's BREF- note og Teknologiblade) udpeget nogle teknikker, der vurderes i tilstrækkeligt omfang at imødekomme disse intentioner. Disse teknikker fremgår af skemaet i bilag 4.

På baggrund af en sammenstilling af de valgte løsninger med BAT- betragtninger i punkterne 6 og 7 i bilag 4, er det kommunens vurdering, at de valgte opbevarings- og udbringningsmetoder kan betragtes som BAT.

Lugtreducerende foranstaltninger

Som grundlag for den eksisterende miljøgodkendelse fra 2011 oplyste ansøger dengang, at der gennemføres følgende lugtreducerende foranstaltninger:

1. Læhegnet føres videre omkring bygningen. Både af hensyn til lugt og udseende.
2. Hyppig overbrusning af gødearealet
3. Der gennemføres hyppig udslusning af gylle
4. Ventilatorer vaskes i forbindelse med hver vask – dog mindst én gang årligt.
5. Ny poltestald etableres med biologisk delrensning for at fjerne både lugt og ammoniak.

Ingen af de opstillede foranstaltninger var dengang optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste, og der var ikke udarbejdet teknologiblade for teknikkerne. Biologisk rensning var på det tidspunkt en usikker teknologi, men hyppig udslusning af gylle var i behandling til optagelse på teknologilisten på baggrund af forsøg under Videncenter For Svineproduktion, som viste lugtreducerende effekter på op til 50 %.

På ovenstående baggrund meddelte Billund Kommune miljøgodkendelse under accept af en konservativ lugtreducerende effekt på 30 % for hyppig udslusning af gylle fra slagtesvin/polte i stalde med delvis spaltegulve.

Hyppig udslusning af gylle er efterfølgende blevet optaget på teknologilisten med en lugtreducerende effekt på 20 %, idet denne effekt var den laveste, som blev målt i den udførte forsøgsrække. Optagelsen gælder imidlertid kun for stalde med fulddrænede gulve og rørudslusningsanlæg.

Baggrunden for denne begrænsning er, at de udførte forsøg alene omfatter sådanne gulve, hvorfor effekten for andre gulve ikke kendes. Videncenter For Svineproduktion har imidlertid på baggrund af grundlaget i teknologibladets optagelse af effekten for fulddrænede gulve foretaget en beregningsmæssig redegørelse for den lugtreducerende effekt i stalde med delvist fast gulv⁶, som viser en effekt på 14 %. Ansøger har i beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk og i OML-beregningerne lagt denne effekt til grund for lugtemissionerne i

⁶ ESTIMERING AF LUGTREducerENDE EFFEKT VED HYPPIG UDslUSNING AF GYLLE I SLAGTESVINESTALDE MED DELVIST FAST GULV, Notat nr. 1509, 19. MARTS 2015

slagtesvinestalde med delvist fast gulv, idet ansøger samtidig har oplyst, at gylleudslusningen foregår med rørudslusningssystem.

Det er på baggrund af gennemgangen af effekten af hyppig udslusning i ovennævnte notat Billund Kommunes vurdering, at der ved anvendelse af hyppig udslusning i de pågældende stalde kan indregnes en lugtreducerende effekt på 14 %. På den baggrund er det Billund Kommunes vurdering, at den i Husdyrgodkendelse.dk beregnede geneafstand i forhold til byzone og enkeltbolig og den i OML-beregningerne beregnede lugtpåvirkning ved golfbanen og klubhuset viser, at lugtgenekriterierne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen overholdes for de ansøgte udvidelser og ændringer.

I den eksisterende godkendelse fra 2011 er der stillet vilkår, som sikrer, at der foretages hyppig udslusning, som forudsat (vilkår 30 og 57). Efter at hyppig udslusning er blevet optaget på miljøstyrelsens teknologiliste, har Miljøstyrelsen udsendt et notat med vejledning om anvendelse af konceptet⁷. Ud fra en vurdering af de i vejledningen anbefalede vilkår for gylleudslusning finder kommunen, at vilkårene skal videreføres, og at der skal suppleres med vilkår, som sikrer, at udslusning kun sker på hverdage mellem kl. 8 og 16.

I godkendelsen fra 2011 er der endvidere stillet vilkår om udførelse af ovennævnte foranstaltninger nr. 1, 3 og 4 (vilkår 6, 19 og 31) herunder af hensyn til BAT og til landskabelige forhold. Disse vilkår videreføres uændrede i denne nye afgørelse.

OML-beregningerne

I overensstemmelse med miljøstyrelsens anvisninger i husdyrvejledningen er OML-beregningerne baseret på 10 års vejrdata fra Aalborg.

De udtegnede isokurver for lugtspredningen (jf. ansøgers OML-beregning) i omgivelserne (jf. bilag 5) viser en asymmetrisk fordeling af lugtudbredelsen omkring husdyrbrugets lugtcentrum, således at udbredelsen er størst mod øst og vest, mens den er mindre f.eks. mod nord i retningen af golfbanen og klubhuset. Asymmetrien skal væsentligst forklares ved, at staldbygningerne er tilsvarende asymmetrisk placerede omkring husdyrbrugets lugtcentrum, mens afvigelser i de meteorologisk betingede forskelle på lugtens udbredelsesretninger må tillægges mindre betydning. Da der er anvendt 10 års vejrdata kan der i overensstemmelse med Miljøstyrelsens tilkendegivelser i husdyrvejledningen anvendes en såkaldt "skarp tolkning", således at de beregnede værdier ved golfbanen og klubhuset kan anvendes direkte uden hensyn til lugtspredningens asymmetri.

I beregningerne er det forudsat, at terrænet mellem anlægget og lugtfølsomme omgivelser har ruhedsklasse Z_0 – svarende til Landbrug med læhegn / Blandet natur, jf. Miljøstyrelsens vejledning – hvilket vurderes at være passende.

OML-beregningerne er baseret på nogle forudsætninger, som sikres gennemført på anlægget ved fastsættelse af følgende vilkår:

- Alle luftafkast skal føres 1 m over taget, hvor de er placeret.

⁷ Vejledning om anvendelse af koncept for hyppig udslusning af gylle i slagtesvinestalde, Notat, Miljøstyrelsen, 08.06.2015

- Ventilationsanlæg skal indrettes, drives og vedligeholdes således, at der som minimum kan opretholdes en maksimal afkasthastighed som anvendt i ansøgningens OML beregninger, jf. oplysningerne i godkendelsens tabel 9 (ovenfor).

Desuden er det forudsat i beregningerne, at svineproduktionen maksimalt giver anledning til en lugtmission på 74.448 OUE/s. Dette er baseret på den ansøgte produktionsmængde, samt at der anvendes hyppig udslusning, hvilket er fastholdt ved vilkår fastsat i det ovenstående.

I den eksisterende godkendelse fra 2011 er fastsat vilkår om gennemførelse af sagkyndig lugtmæssig undersøgelse og afhjælpning, hvis husdyrbrugets drift efter kommunens vurdering medfører væsentlige lugtpåvirkninger (vilkår 28 og 29). Disse vilkår videreføres. Da overholdelse af lugtgenekriterierne med ansøgningen til denne nye afgørelse er baseret på OML-beregninger og de tilhørende forudsætninger for beregningerne, tilføjes vilkår om, at den sagkyndige undersøgelse skal omfatte en vurdering af, om disse forudsætninger fortsat er til stede.

Idet det herudover vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til indretning og drift af ejendommens anlæg, samt driftsregulering af gødningsudbringning, er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod lugtgener, finder kommunen ikke anledning til at fastsætte yderligere vilkår til disse forhold.

Ejendommens halmfyre

Ejendommens halmfyre skal i henhold til Miljøstyrelsens husdyrvejledning betragtes som en biaktivitet, hvorfor halmfyret ikke omfattes af denne nye miljøgodkendelse, som kun omfatter husdyrbrugsaktiviteterne. Forurening fra halmfyret er i stedet omfattet af Miljøbeskyttelsesloven.

I miljøgodkendelsen fra 2011 har kommunen vurderet, at halmfyret ikke er godkendelsespligtig i henhold til miljøbeskyttelsesloven, idet fyrets effekt er under 1 MW. Eventuelle forurenende forhold i forbindelse med halmfyret skal i stedet reguleres efter miljøbeskyttelseslovens generelle regler for forureningsregulering (§ 42).

Kommunen vurderede i den forbindelse, at der ikke aktuelt – herunder i betragtning af afstanden til forureningsfølsomme omgivelser - foreligger forhold, som indebærer, at der bør gennemføres nærmere undersøgelser med henblik på eventuelt at pålægge virksomheden regulering af forureningen fra fyret.

Det er Billund Kommunes vurdering, at grundlaget i forbindelse med denne nye sag ikke er ændret i forhold til kommunes tidligere vurderinger.

Støj og transport

Støj:

Oplysninger om støjkloder fra den eksisterende godkendelse fra 2011 fremgår af nedenstående skema:

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	På samtlige stalde	Døgnet rundt, men med varierende belastning
Male-/blandeanlæg	Fodercentralen	Efter behov
Fodringsstider	Svinestaldene	Normalt 06 - 17 afhængig af staldafsnit
Kompressor	Bygning 9 og 6	Ved vask i stalden og ved forefaldende arbejde i værkstedet.
Korntørringsanlæg	Bygning 6	Juli, august og september
Lastbiler m.v.	På kørselsveje, ved ind-/udleveringsramper, gyllebeholderne m.v.	Normalt 6 – 19

Tabel 10: Støjkilder

Det er supplerende oplyst, at male-/blandeanlægget og kompressor ikke kan høres uden for ejendommen. I forbindelse med gylleudbringning kan der forekomme kørsel i aften- og evt. også i nattetimerne. Med hensyn til kørsel kan der ske ændringer i driftstiden, idet leverandører kan ændre ruter, og nogen firmaer kører med 2-holdsskift.

Det fremgår, at det ikke skønnes nødvendigt at foretage særlige foranstaltninger for at dæmpe støjkilderne, grundet anlæggets placering i forhold til naboer og arten af støjkilder, da alle stalde er isolerede.

Transport:

Ansøger oplyser flg. om antal årlige transporter:

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Tilskudsfoder, fedt og fiskemel	26	65
Korn	60	108
Halm, mini bigballe	15	15
Sækkevarer samt bigbags	12	12
Fyringsolie/brændstof/gas	6	6
Levende dyr til ejendommen	0	104
Levende dyr fra ejendommen	104	104
Afhentning af døde dyr	52	52
Gyllekørsel	170	360
Affald	26	26
Øvrige	25	25
Transporter i alt	496	877

Tabel 11. Forventet transport før og efter udvidelse på husdyrbruget

Det er oplyst, at til- og frakørsel til anlægget sker direkte til Trøllundvej. Størsteparten af transporterne sker indenfor tidsrummet kl. 6-19, mens der i forbindelse med høst og udbringning af husdyrgødning vil kunne forekomme transporter i aften- og nattetimerne. Der vil normalt blive udbragt husdyrgødning i april og maj måned.

Kørselsveje i forbindelse med gylletransporter med lastbil fremgår af kortet i bilag 6.

Kommunens vurdering

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmestliggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. I den eksisterende godkendelse fra 2011 er der stillet vilkår om overholdelse af disse grænseværdier (vilkår 33), hvilket videreføres uændret i denne nye afgørelse.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget kan drives, uden at dette medfører støjgener.

I den eksisterende godkendelse fra 2011 er der stillet vilkår om, at virksomheden skal planlægge flest muligt støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særligt agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden, herunder specielt fra mobile støjkluder (vilkår 32). For at sikre mulighed for indgreb er der stillet vilkår om, at Billund Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning (vilkår 55). Desuden er der stillet vilkår til transport og transportarealer på ejendommen, samt transport til og fra ejendommen (vilkår 34 – 37).

Disse vilkår videreføres uændrede i denne nye afgørelse.

Det er kommunens vurdering, at transport til og fra ejendommens anlæg med ovennævnte vilkår kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Støv, fluer og skadedyr

Det er oplyst i den eksisterende godkendelse fra 2011, at der kan forekomme støvgener i forbindelse med høstarbejde. Gener i den forbindelse vurderes at være kortvarige. Korntørring er ligeledes en mulig kilde til støvgener. Korntørring foregår i relativt begrænsede perioder, og kornetørringsanlægget er placeret i bygning 6 (inde i en bygning), hvorved støvgener minimeres. Det vurderes, at støv ikke vil være til væsentlig gene for omgivelserne.

Trøllundvej er en grusvej, og transporter ad Trøllundvej forbi naboer kan give anledning til støvgener. Da det ikke er attraktivt for tunge transporter at køre på grusvej, tilstræbes så kort tid som muligt på Trøllundvej, hvorved de fleste transporter vil foregå fra Billundvej ad Trøllundvej til Trøllundgaard. Derved vil disse transporter ikke berøre naboer til Trøllundgaard.

Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinier. I alle staldafsnit anvendes der rovfluer efter behov.

Der er indgået aftale med ISS om rottebekæmpelse. Der er opsat udvendige kasser med gift mod gnavere.

Kommunens vurdering

Anvendelse af BAT i driften (jf. punkt 1 i bilag 4) er med til at sikre god hygiejne og reduceret risiko for problemer med skadedyr og fluer.

Støvudvikling kan opstå ved håndtering af foder og halm, ved korntørring og ved kørsel med landbrugsmaskiner, hvilket dog må vurderes at være begrænset. Det er kommunens vurdering, at de ansøgte ændringer ikke vil medføre væsentlig forøgelse af virksomhedens støvpåvirkning eller skadedyrsfrembringelse, og at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig påvirkning af omgivelserne fra støv og skadedyr.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener er der i godkendelsen fra 2011 fastsat vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støv- eller fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige, samt om egenkontrol og afhjælpende foranstaltninger, hvis der sker væsentlig fluepåvirkning. Endvidere er der stillet vilkår om opbevaring af foder, så der ikke er risiko for tilhold af skadedyr, samt om, at fluer bekæmpes iht. de veterinære bestemmelser.

Disse vilkår (vilkår 38 – 41) videreføres uændrede i denne nye afgørelse.

Lys

Det er oplyst i den eksisterende godkendelse fra 2011, at der ikke er opsat udendørs arbejdsbelysning i form af projektører el. lignende. Der forventes ikke lys fra anlægget, der kan være generende for omkringboende.

På planskitsen i bilag 2 fremgår, at der er opsat udendørs belysning ved bygning 4, 8 og 9. Angivelserne på bilaget er ikke arbejdsbelysning i form af projektører el. lign. Det er lamper til orienteringslys, placeret i forbindelse med adgangsveje (døre) til bygningerne.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ejendommen fortsat kan drives, uden at dette medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener er der i godkendelsen fra 2011 fastsat vilkår om, at virksomheden ikke må give anledning til lyspåvirkning, som tilsynsmyndigheden finder væsentlig. For at forebygge lyspåvirkning, er der endvidere stillet vilkår om, at eventuelle nye udendørs lamper skal ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde, samt at ny belysning i stalde skal anbringes, så lyset ikke kastes direkte ud gennem ventilationsåbninger i bygningens rygning eller ud gennem side- eller gavlåbninger.

Disse vilkår (vilkår 11 og 42) videreføres i denne nye afgørelse, idet de samles i ét vilkår.

Landskab og kulturmiljø

Der er ikke ansøgt om bygningsmæssige udvidelser eller ydre ændringer på eksisterende bygninger i forbindelse med det ansøgte projekt.

Kommunens vurdering

I den eksisterende godkendelse fra 2011 er der stillet vilkår om etablering af slørende beplantning (vilkår 6). Vilkåret videreføres uændret i denne nye afgørelse.

Driftsforstyrrelser og uheld

Omkring uheldsrisici i forbindelse med håndtering og opbevaring af gylle har ansøger oplyst, at der før der bliver pumpet gylle fra forbeholderen til gyllebeholderne, kontrolleres, om der er plads i gyllebeholderne. Derudover er der under pumpningen løbende opsyn. Sådan som forbeholderen og gyllekanalerne er konstrueret, kan der ikke ske overløb ved udslusning af gylle fra staldene.

Skulle uheldet være ude, og en gyllebeholder f.eks. bryder sammen, og gyllen løber ud på de omgivende arealer, vil en del af gyllen kunne sive ned gennem jorden. Det vurderes, at der er meget lille sandsynlighed for at dette vil ske. Der har aldrig tidligere været gylleudslip.

Omkring gyllebeholderne er der lukkede omfangsdræn og pejlebrønde, som bl.a. inspiceres i forbindelse med tømning af gyllebeholderne. Omfangsdrænets primære formål er at tjekke grundvandsstanden, så beholderen ikke tømmes i niveau under grundvandsstand, idet tømning under grundvandsstand vil kunne forårsage brud på gyllebeholderens bundplade og dermed utæthed.

Sprøjtemedler og kemikalier er placeret i aflåst rum uden afløb i bygning 6. Handelsgødning er placeret i bygning 9 og 10 (se bilag 2).

Sandsynligheden for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med påfyldning og brug af olie forventes at være meget lille.

Kommunens vurdering

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor områder, der i Danmarks Miljøportal er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser og som nitratfølsomme indvindingsområder.

Anvendelse af BAT for indretning og drift (jf. punkt 1, 6 og 7 i bilag 4) er med til at forebygge driftsforstyrrelser og uheld.

Det fremgår af vilkår 43 i den eksisterende godkendelse fra 2011, at husdyrbrugets olietanke skal drives efter gældende olietankbekendtgørelse, som fastlægger reglerne for tankenes indretning, drift, vedligeholdelse og sløjfning med henblik på at sikre mod forurening. Kommunen fører tilsyn efter bekendtgørelsen med at reglerne overholdes, herunder at der er foretaget korrekt anmeldelse af ejendommens olietanke.

For at sikre mod forurening fra oplag af kemikalier, samt oplag af olie (oplag ud over oplag reguleret af olietankbekendtgørelsen), er der i godkendelsen fra 2011 stillet vilkår om, at olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan lilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip (vilkår 45). Der er stillet vilkår om, at tankning skal ske på et tæt, befæstet areal og således, at spild ikke kan lilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, og at tankpistol ikke må kunne fastlåses i åben stilling, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld (vilkår 46).

Endvidere er der stillet vilkår om (vilkår 44), at der til stadighed skal forefindes en opdateret beredskabsplan for ejendommen, og at denne skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. Vilkåret videreføres til denne godkendelse. Desuden er der stillet vilkår om, at virksomheden skal alarmere alarmcentralen ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet (vilkår 47).

I forhold til at forebygge forurening fra gyllehåndtering har kommunen vurderet, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler generelt er tilstrækkelige til at sikre mod forurening fra gyllehåndtering. I den eksisterende godkendelse fra 2011 er der derfor alene stillet vilkår om opsyn ved pumpning af gylle (Vilkår 16).

Alle ovennævnte vilkår videreføres uændrede i denne nye afgørelse.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, fosfor og nitrat i forhold til overfladevand, såvel som i forhold til grundvand, samt for lugt (vurderet ovenfor).

Disse beskyttelsesniveauer (jf. bekendtgørelsens bilag 3) skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige virkninger på miljøet ved godkendelser efter §§ 10, 11, 12 og 16 i Husdyrloven.

Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen for hver ansøgning skal foretage en konkret vurdering, samt at der på den baggrund i særlige tilfælde kan stilles vilkår, som rækker udover beskyttelsesniveauet fastsat i bekendtgørelsen. Det vil være tilfældet, hvis der er naturområder, som kommunen vurderer ikke beskyttes tilstrækkeligt af det fastlagte beskyttelsesniveau.

I henhold til § 7 og § 10 i Habitatbekendtgørelsen⁸ skal kommunens vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter.

Ammoniakpåvirkning af naturområder fra anlægget

Som en følge af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer gælder for ammoniak et generelt reduktionskrav for godkendelsespligtige husdyrbrug. Det indebærer, at der i forbindelse med alle miljøgodkendelser er fastsat et generelt standardkrav til reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager. Kravet vedrører alene reduktion af den forøgede emission, altså ammoniakemissionen fra selve udvidelsen, samt for stalde der renoveres.

⁸ BEK nr. 926 af 27/06/2016 – Bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Ammoniakemissionen fra stald og lager skal reduceres med 30 % i forhold til det fastsatte referencestaldsystem.

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre – herunder markstakke, der er hovedkilden til udslip af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning).

Etableringer, udvidelser eller ændringer af husdyrbrug, som er eller derved bliver over 15 DE, er ikke tilladt, hvis stald eller gødningsopbevaringsanlæg ligger mindre end 10 meter fra nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, jf. Husdyrlovens § 7.

Det fremgår af ansøgningens beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, at ammoniakemissionen fra det samlede husdyrbrug efter de ansøgte udvidelser og ændringer bliver på 3.699 kg N/år. Det fremgår desuden, at projektet opfylder bekendtgørelsens generelle krav om ammoniakreduktion med en margin på 556 kg N/år. Endvidere kan konstateres, at ingen stalde eller gødningsopbevaringsanlæg ligger mindre end 10 meter fra ammoniakfølsomme naturtyper, jf. Husdyrlovens § 7.

Kommunens vurdering

På baggrund af en gennemgang af det ansøgte projekt og en sammenstilling med kortlægningen af naturområder i nationale datasæt på Danmarks Arealinformation kan kommunen konstatere, at bekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveauer ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

I ovenstående afsnit "Driftsbygningerne" og "Gødningsproduktion og -opbevaring" har kommunen fastsat vilkår, som sikrer, at den ammoniakreducerende effekt af de anlæg og driftsformer, som bringes i anvendelse på husdyrbruget, mindst modsvarer effekten forudsat i ammoniakberegningerne.

Supplerende vurdering, herunder af internationale naturbeskyttelsesområder og visse arter

Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler

Afstanden til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde EF-habitatområde nr. 74 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 48, *Hedeområder ved Store Råbjerg*, er ca. 1 km. Området dækker et areal på 626 ha, og er udpeget for at beskytte og bevare en række arter og naturtyper. Områdets centrale elementer er det store plantageområde, Gyttegård Plantage, og de store hede- og moseområder ved Store Råbjerg, Grene Sande og Præsteflod. Igennem området løber Grene Å, der er en del af Grindsted Å/Varde Å-systemet.

Især næringsstofbelastningen fra luften udgør en trussel mod alle de registrerede naturtyper i beskyttelsesområdet. Ligeledes er tilgroning med bjergfyr en trussel.

I ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk er ammoniakdepositionen i området fra husdyrbrugets anlæg beregnet til 0,2 kg N/år (totaldepositionen), heraf er 0,1 kg merdeposition fra de ansøgte ændringer.

Påvirkningerne overholder således strengeste afskæringskriterium i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

I overensstemmelse med kommunens vurdering, er der som grundlag for beregningerne anført, at der ikke er bidrag fra andre omliggende husdyrbrug.

Det er på ovenstående baggrund Billund Kommunes vurdering, at godkendelsen af det ansøgte projekt på Trøllundvej 11 ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af EF-habitatområdet og EF-fuglebeskyttelsesområdet, *Hedeområder ved Store Råbjerg*, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter.

Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)

Påvirkningen af Bilag IV arter er beskrevet herunder i afsnittet omkring påvirkning fra gødningsudbringning – supplerende vurdering af påvirkningen af naturforhold.

Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3

Ammoniakpåvirkning fra stald og lager

Inden for en radius af 1.000 meter fra ejendommen ligger flere udpegede § 3 områder. Der er i husdyrgodkendelse.dk beregnet på merbelastning og totalbelastning fra det ansøgte projekt til ni repræsentative § 3 arealer og til to potentielt ammoniakfølsomme skove. De udpegede naturarealer er vist i bilag 7.

Natur punkt nr.	Kategori, jf. bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen	Naturtype	Målsætning	Afstand fra anlægsmidte (m)	Merbelastning fra det ansøgte projekt (Kg N/år)	Totalbelastning fra virksomheden (Kg N/år)
1	3	Sø	-	420	0,1	0,3
2	2	Hede	A	950	0,1	0,3
3	1	Hede	A	1020	0,1	0,2
4	3	Sø	-	645	0,1	0,3
5	3	Hede	A	825	0,1	0,3
6	3	Overdrev	A	875	0,1	0,2
7	3	Sø	-	315	0,9	1,5
8	3	Sø	-	775	0,1	0,2
9	3	Mose	C	735	0,0	0,1
10	3	Skov	-	710	0,1	0,3
11	3	Skov	-	885	0,2	0,4

Tabel 12. Anlæggets bidrag til ammoniakdepositionen i omliggende natur

Naturpunkt 2 repræsenterer en hede, Kategori 2-natur, for hvilke der i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er fastsat et beskyttelsesniveau på maks. 1,0 kg N/ha/år i totaldeposition. Med en beregnet totaldeposition på 0,3 kg N/ha/år vurderes det ansøgte projekt ikke at ville give anledning til tilstandsændringer på heden.

Naturpunkt 3 repræsenterer en hede i Natura 2000 område, Kategori 1-natur, for hvilke der i bekendtgørelsen er fastsat et beskyttelsesniveau, der afhænger af, om der er andre husdyrbrug i nærheden. Niveaulet er fastsat til 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug, 0,4 ved 1 husdyrbrug, og 0,2 kg N/ha/år ved flere end 1 husdyrbrug. Nærmeste større husdyrbrug i forhold til naturpunktet ligger ca. 2 km væk. Da den beregnede totaldeposition er beregnet til 0,2 kg N/ha/år i naturpunktet, der er det naturområde i Natura 2000, der ligger nærmest Trøllundvej 11, er det dog ikke relevant, hvorvidt der ligger øvrige husdyrbrug i nærheden. Det ansøgte projekt vurderes derfor ikke at ville give anledning til tilstandsændringer på Kategori 1-natur.

Moser, heder og overdrev hører til Kategori 3-natur, for hvilke der i bekendtgørelsens bilag 3 er fastsat et beskyttelsesniveau på maks. 1,0 kg N/ha/år⁹ i merdeposition. Naturpunkterne 5, 6 og 9 repræsenterer hhv. § 3 hede, overdrev og mose. Da hverken mer- eller totaldeposition på disse arealer overstiger 1 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne.

Der er en del småsøer, Kategori 3-natur, i området. Hovedparten af næringsstofførslen til søer og vandhuller stammer fra afstrømning fra tilstødende arealer. Billund Kommune har ingen gældende retningslinjer for ammoniakdeposition til søer, men forholder sig til, hvorvidt der er tale om søer, der burde behandles jf. reglerne i § 7 i Husdyrloven. Husdyrlovens § 7 omhandler ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransålbælger samt brunvandede søer og vandhuller. Kommunen vurderer, at ingen af søerne indenfor 1.000 meter af anlægget hører til disse kategorier. Med beregnede merdepositioner på mellem 0,1 og 0,9, er det kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af søerne ved deposition af luftbåren ammoniak.

Kommunens samlede vurdering

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at der med overholdelse af dette beskyttelsesniveau ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne. Da udvidelsen overholder beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition på ammoniakfølsom natur beliggende nærmest ejendommen, er det kommunens vurdering, at beskyttelsesniveauerne, jf. bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ligeledes er overholdt for øvrig natur i nærområdet.

Samlet set er det Billund Kommunes vurdering efter gennemgang af de repræsentative § 3 områder inden for 1.000 meter fra ejendommen, at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte projekt, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3 registreret natur med ammoniak.

På ovenstående baggrund, er det kommunens vurdering, at anlæggets ammoniakemission, herunder i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af nævnte naturforhold. Kommunen finder

⁹ Jf. bilag 3 til bekendtgørelsen gælder at kommunen for kategori 3-natur har mulighed for at tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha/år.

således ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til ammoniakfordampningen.

Påvirkning af ammoniakfølsom skov

Indenfor en radius af 1000 meter fra ejendommen ligger flere potentielt ammoniakfølsomme skove, jf. bilag 7. Ammoniakfølsom skov (Kategori 3-natur iht. Bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) er arealer uden for Natura 2000-områder,

- hvor der har været skov i mere end 200 år, så der er tale om skovjordbund,
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, så jordbunden ikke har været dyrket mark i mere end 200 år, eller
- der er tale om skov med naturskovsindikerende arter eller gammelskogsarter.

På ingen af de pågældende arealer er der skov på de høje målebordsblade (opmålt 1862-1899) På areal B og dele af areal A (bilag 7) er der mose eller hede. På de lave målebordsblade (opmålt 1928-1945) er dele af areal A markeret som nåleskov, andet som krat og opvækst under mandshøjde, og areal B er markeret som hede. På historiske luftfotos (fra 1945, 1971 og 1985) og frem til i dag fremstår begge arealer som skovdækkede. Hovedparten af areal A fremstår i dag som plantagelignende skov. Kommunen har ikke kendskab til naturskovsindikerende arter eller gammelskogsarter i skovene.

Kommunens vurdering

Det er Billund Kommunes vurdering, at størstedelen af areal A ikke opfylder kriterierne for ammoniakfølsomme skove. Det er kommunens vurdering, at areal B (naturpunkt 11, jf. bilag 7) og et lille hjørne af areal A (naturpunkt 10) kan være ammoniakfølsom skov, og dermed omfattet af Kategori 3 natur, for hvilken der i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er fastsat et beskyttelsesniveau på max. 1,0 kg N/ha/år i merdeposition. Der er beregnet en merdeposition på hhv. 0,1 og 0,2 kg N/ha til de to naturpunkter. Da merdepositionen således ligger under beskyttelsesniveauet, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på skovene.

Påvirkning fra gødningsudbringning

Det er oplyst i ansøgningen, at husdyrbruget råder over 545,21 ha udbringningsarealer. Udbringningsarealerne ligger i det åbne land omkring ansøgers ejendom, Trøllundvej 11. Derudover er der arealer beliggende omkring Gilbjergvej 21, som også ejes af ansøger, samt arealer beliggende sydøst for Skjoldbjerg.

Placeringen af husdyrbrugets udbringningsarealer fremgår af kortet i bilag 1. De på kortet viste aftalearealer er ikke ansøgt anvendt til gødningsudbringning.

En del af udbringningsarealerne ligger i Vejle Kommune (150,91 ha). I forbindelse med tillægget til husdyrbrugets godkendelse den 22. august 2016 afgav Vejle Kommune arealhøringsudtalelse vedrørende den ansøgte anvendelse af disse arealer. Vejle Kommunes høringssvar er vedlagt denne nye afgørelse som bilag

10. I denne nye sag er der ikke ansøgt om ændringer af disse arealer eller øget belastning af arealerne, og i afgørelsen videreføres den godkendte regulering af arealerne uændret. På den baggrund er der ikke foretaget fornyet arealhøring af Vejle Kommune i forbindelse med denne nye sag.

Som nævnt har ansøger et godkendt husdyrbrug med svin på Gilbjergvej 21. Husdyrgødningen fra Gilbjergvej 21 indgår i en mængde svarende til 317,27 DE i ansøgningen til denne nye sag som tilført gødning fra anden ejendom på samme bedrift.

Miljølovgivningen stiller krav om et bestemt forhold mellem den mængde husdyrgødning, der udbringes, og det areal, der er til rådighed for udbringningen (harmoniareal, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen), således at dyretrykket fra et husdyrbrug af denne type ikke overstiger 1,4 DE/ha.

I henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 38 er det NaturErhvervstyrelsen, som fører tilsyn med, at bekendtgørelsens harmoniregler overholdes.

Idet ansøger ønsker mulighed for at udnytte et større harmonitryk, er der i ansøgning ansøgt om yderligere tilførsel af en fiktiv mængde svinegylle svarende til 56,00 DE.

Ifølge ansøgningens gødningsregnskab ansøges om godkendelse af i alt 750,18 DE (76.086,81 kg N og 17.893,81 kg P) i svinegylle, svarende til 1,4 DE/ha på husdyrbruget udbringningsarealer.

De nødvendige arealer, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav, er således til rådighed til udbringning af gødningen fra ejendommen, medmindre naturpåvirkningen indebærer, at husdyrtrykket skal være mindre.

For at opnå mulighed for tilstrækkelig gødskning i eventuelle år uden fuld besætning ansøges hertil om mulighed for udbringning af anden organisk gødning (ca. 450 t Fertigro ©) med et næringsstofindhold på 5.289,60 kg N og 501,60 kg P.

Kommunens vurdering

I Vilkår 49 i tillægget fra 2016 er der stillet vilkår vedrørende udbringningsarealer og gødskning. Vilkåret opdateres således, at det er i overensstemmelse med oplysningerne i den indsendte ansøgning til denne nye afgørelse. I Vilkår 48 i godkendelsen fra 2011 er det fastlagt, at de oplyste aftalearealer ikke anvendes til udbringning, samt at ændringer i udbringningsarealer, der ligger ud over det oplyste, skal anmeldes til Billund Kommune for vurdering af arealernes følsomhed. I vilkår 53 er der stillet krav om, at husdyrbruget skal kunne fremlægge sædskifte- og gødningsplaner til dokumentation af gødskningsforholdene. Vilkår 48 og 53 videreføres uændrede.

I de nedenstående afsnit er foretaget en beskrivelse og en vurdering af gødningsudbringningens naturpåvirkning, samt om påvirkningen skal medføre særlige krav til gødningsbelastningen.

Påvirkning fra gødningsudbringning – udvaskning af fosfor

For udbringningsarealer i oplande, der afvander til Natura 2000 vandområder, som er overbelastet med fosfor, stilles i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen krav til fosforoverskuddet på visse arealtyper, medmindre der efter gennemførelsen af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring kan dokumenteres fosforbalance for husdyrbruget.

Kravet til fosforoverskuddet afhænger af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Der stilles således krav til fosforoverskuddet på detaildrænede eller -grøftede lavbundsarealer, med jern-fosforindhold på under 20, og på drænede lerjorder (jordbundstype 5-10) med fosfortal over Pt 4,0. Sådanne arealtyper betegnes som arealer, der er omfattet af fosforklasse 1, 2 eller 3.

Det fremgår af ansøgningens gødningsregnskab, at det ansøgte indebærer, at fosformængden i husdyrbrugets årlige gødningsmængde til udbringning på egne og forpagtede arealer stiger fra 7.533 kg P i nudrift til 17.894 kg P i ansøgt drift, dvs. en stigning på 11.361 kg P.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at 2,50 ha af udbringningsarealerne i Billund Kommune ligger indenfor Fosforklasse II, mens der ikke er udbringningsarealer i Fosforklasse I og III, jf. kortbilag 8.

Der er iht. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 krav om, at fosforoverskuddet på fosforklasse II arealer ikke må overstige 2 kg P/ha/år. Af kontrolhensyn bliver vilkår vedr. fosforoverskuddet stillet på bedriftsniveau, jf. Miljøstyrelsens digitale vejledning til Husdyrloven (Vejledningen).

På baggrund af arealhøring hos Vejle Kommune er fire arealer (areal nr. 47-0, 47-1, 48-0 og 50-0) i de eksisterende miljøgodkendelser klassificeret som fosforklasse 3, da disse arealer afvander til et Natura 2000 område og betragtes som drænet eller grøftet. I ansøgningen til denne nye godkendelse er denne klassificering videreført.

Af ansøgningens fosforberegning fremgår, at kravene til fosforoverskud er overholdt, hvilket for det ansøgte projekt er med et fosforoverskud på 15,6 kg P/ha/år.

Som grundlag for beregningerne er anvendt sædskifte S6 på alle arealer, hvilket afviger fra referencesædskiftet (S4 og S2). I Miljøgodkendelsen af 10. november 2011 er der stillet vilkår om, at der skal anvendes et sædskifte, som ikke har et højere udvaskningsindeks end sædskifte S6 (vilkår 50). Vilkåret videreføres uændret og gælder dermed også for de nye arealer.

Kommunens vurdering

I henhold til den sårbarhedskortlægning, som Miljøministeriet har udarbejdet i tilknytning til lovgivningen om husdyrbrug, ligger bedriftens udbringningsarealer i et opland til Natura 2000 områder, som er overbelastet med fosfor.

På baggrund af en gennemgang af Hedeselskabets fortegnelse over historiske drænprojekter i Billund Kommune, samt konkret vurdering af arealernes

fremtræden, finder kommunen, at det er sandsynligt, at der ikke er etableret detailafvanding af udbringningsarealer i lavbundsområder, ud over det der er oplyst i ansøgningen.

Endvidere kan bekræftes via kortlægningen, at ingen udbringningsarealer er jordbundstype 5 – 10.

Fosforoverskuddet er ikke en parameter, som kan måles eller som registreres direkte i landbrugenes almindelige tilsyns- og registreringsforpligtelser. Næringsstofbelastningen fra husdyrbrugets gødningsudbringning – herunder belastningen udtrykt som fosforoverskud - fremkommer i ansøgningskemaet under husdyrgodkendelse.dk som et beregningsresultat, der er baseret på den forudsatte kombination af gødningstryk og sædskifte, samt anvendelse af eventuelle virkemidler. Det er på den baggrund kommunens vurdering, at overholdelse af det beregnede fosforoverskud bedst sikres ved at stille vilkår om overholdelse af disse forudsætninger, jf. ovennævnte vilkår vedrørende gødningsbelastning og sædskifte.

I ovenstående afsnit ”Foder” er der gennemført BAT-vurderinger i relation til fosforindholdet i gødningen ab lager, og der er opstillet vilkår som sikrer, at fosforindholdet ikke overskrider det i ansøgningen oplyste.

På ovenstående baggrund er det kommunens vurdering, at der ikke skal stilles andre krav til reduktion af fosforudvaskning i henhold til husdyrgodkendelsens generelle beskyttelsesniveauer.

Påvirkning fra gødningsudbringning – udvaskning af nitrat til overfladevand

For udbringningsarealer i oplande, der afvander til sårbare Natura 2000 områder, stilles i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen krav om et lavere husdyrtryk pr. hektar, end de generelle harmoniregler giver mulighed for, hvis landbrugsarealerne samtidig har et lavt reduktionspotentiale i forhold til nitratudvaskning:

Beskyttelsesniveau for udvaskning af nitrat til overfladevand			
Reduktionspotentiale i % fra rodzonen til vandområdet.	Meget kvælstof sårbare	Mindre kvælstof sårbare	Øvrige områder
0-50	50 % af de generelle regler (Nitratklasse 3)	85 % af de generelle regler. (Nitratklasse 1)	Generelle regler
51-75	65 % af de generelle regler (Nitratklasse 2)	Generelle regler	Generelle regler
76-100	Generelle regler	Generelle regler	Generelle regler

Tabel 13. Beskyttelsesniveau for udvaskning af nitrat til overfladevand

Det fremgår af ansøgningens gødningsregnskab, at det ansøgte indebærer, at kvælstofmængden i husdyrbrugets udbragte årlige gødningsmængde stiger fra 31.451 kg N til 76.087 kg N, dvs. en stigning på 44.636 kg N.

Om udbringningsarealerne fremgår af ansøgningen, at ingen af arealerne er omfattet af nitratklasse 1-3, og at arealernes samlede reduktionsprocent dermed er på 100 %.

I ansøgningens nitratberegning for overfladevand er på den baggrund beregnet et DE_{max} på 1,40 DE/ha. Den ansøgte belastning DE_{reel} er beregnet til 1,38 DE/ha, hvorfor max-kravet er overholdt.

Kommunens vurdering

I den sårbarhedskortlægning Miljøministeriet har udarbejdet i tilknytning til lovgivningen om husdyrbrug, kan kommunen bekræfte, at der ikke er udbringningsarealer, som er omfattet af nitratklasser 1, 2 eller 3.

Ovenfor er der opstillet vilkår, som fastholder forudsætningerne for ansøgningens nitratberegning.

På ovenstående baggrund er det kommunens vurdering, at der ikke herudover skal stilles særlige krav til reduktion af nitratudvaskning iht.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveauer.

Påvirkning fra gødningsudbringning – udvaskning af nitrat til grundvand

Det fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at hvis bedriftens arealer ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder, for hvilke der er udarbejdet indsatsplaner, skal miljøgodkendelsen og de deri fastsatte vilkår udarbejdes, således at de lever op til indsatsplanerne.

I nitratfølsomme indvindingsområder, hvor der endnu ikke er udarbejdet indsatsplaner, kan der i forbindelse med udvidelse af husdyrproduktion ikke tillades en merbelastning, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr liter i efter-situationen.

Som det fremgår ovenfor indebærer det ansøgte, at kvælstofmængden i husdyrbrugets årlige gødningsmængde til udbringning på egne og forpagtede arealer stiger fra 31.451 kg N til 76.087 kg N, dvs. en stigning på 44.636 kg N.

I alt 302,22 ha af udbringningsarealerne ligger indenfor NFI, jf. bilag 8. Der er ikke udarbejdet indsatsplaner, hvorfor der gælder følgende overgangsløsning: I NFI-områder kan der i forbindelse med godkendelse af husdyrproduktioner ikke tillades en merbelastning, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg N pr. liter.

Der er i ansøgningssystemet gennemført beregninger på udvaskningen fra rodzonen i hhv. nudrift og ansøgt drift, der viser, at der ikke sker en merbelastning i ansøgt drift, og at N-udvaskningen fra arealer beliggende i NFI ikke er over 50 mg/l.

Dermed er beskyttelsesniveauet i forhold til nitrat til grundvand overholdt, og der vil derfor iflg. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke være tale om væsentlige påvirkninger af grundvandet som følge af miljøgodkendelsen.

Det er Billund Kommunes vurdering, at miljøgodkendelsen kan meddeles på

ovenstående vilkår uden at medføre en væsentlig påvirkning af grundvand med nitrat.

Påvirkning fra gødningsudbringning – supplerende vurdering af påvirkningen af naturforhold

Som det fremgår af ovenstående afsnit, kan husdyrbrugets gødningsudbringning overholde det generelle beskyttelsesniveau for næringsstofudvaskningen fastsat i bekendtgørelsens bilag 3. Af Vejledningen til Husdyrgodkendelsesloven fremgår, at kommunalbestyrelsen for hver ansøgning efter Husdyrgodkendelsesloven skal foretage en konkret vurdering af, om Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer er tilstrækkelige til at undgå en væsentlig virkning på miljøet. Kommunalbestyrelsen kan på den baggrund i særlige tilfælde beslutte at stille vilkår, der rækker ud over disse beskyttelsesniveauer.

Vurderingen af, om der er grundlag for skærpelse skal i henhold til Vejledningen foretages for både Natura 2000-områder og bilag IV-arter samt for overfladevand, der ikke er udpeget som Natura 2000-område.

I vandløb har mængden af nitrat og fosfor ikke nogen større betydning for miljøtilstanden. Dårlig miljøtilstand i vandløb skyldes andre forhold end tilførslen af nitrat. Vandløbenes betydning mht. fosfor- og nitratbelastning er først og fremmest transporten til marine vandområder, der vil kunne blive påvirket af næringsstofftilførslen.

I det nedenstående har kommunen foretaget en vurdering af gødningsudbringningens påvirkning af øvrige typer af overfladevande, samt bilag IV-arter.

Herudover er der i overensstemmelse med vejledningens betragtninger foretaget en vurdering af miljøpåvirkningerne fra udbringning af gødning med indhold af zink.

Påvirkning af marint vandmiljø ved næringsstofudvaskning

Marine recipienter

Billund Kommune grænser ikke op til marine områder, hvorfor næringsstofftilførsel til marine overfladevande fra udbringningsarealer i kommunen alene kan ske via transport i vandløb, som afvander arealerne. Afvandingen fra udbringningsarealerne for husdyrbrugene i Billund Kommune indgår i to hovedoplade, som afvander til henholdsvis Vadehavet (Hovedopland 1.10 i vandområdeplanen¹⁰) og Ringkøbing Fjord (Hovedopland 1.8 i vandområdeplanen). Desuden er der et lille område i den sydøstlige del af kommunen, der afvander til Vejle Fjord, som er en del af Hovedopland 1.11 Lillebælt/Jylland.

Den nordlige del af kommunen afvander via mindre vandløb til Skjern Å og Ringkøbing Fjord, mens resten af kommunen hovedsageligt afvander via mindre vandløb til Varde Å og Vadehavet (Grådyb Tidevandsområde). Fra arealer i

¹⁰ Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Jylland og Fyn, Juni 2016, Miljø- og Fødevareministeriet

Billund Kommune tilledes Varde Å vand via Grindsted Å og Ansager Å, mens Skjern Å tilledes vand fra Omme Å og dets sydligere tilløb fra Simmelbæk. Hertil kommer som nævnt et lille område, der afvander til Vejle Fjord via Vejle Å.

Vadehavet (Grådyb Tidevandsområde) og Ringkøbing Fjord er Natura 2000 områder, der i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens regi begge er kategoriserede som meget sårbare overfor kvælstoftilførsel og som fosforoverbelastede Natura områder. Vejle Fjord og det nordlige Lillebælt er ikke omfattet af Natura 2000 udpegninger, ligesom disse vandområder heller ikke er kategoriseret som sårbare eller meget sårbare overfor fosfor- eller kvælstoftilførsel i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens regi.

Alle husdyrbrugets udbringningsarealer, som ligger i Billund Kommune, afvander til Vadehavet via Varde Å. Udbringningsarealerne afvander til Varde Å via Grindsted Ås og Ansager Ås opland. Husdyrbrugets udbringningsarealer, som ligger i Vejle Kommune, afvander alle til Ringkøbing Fjord. Vejle Kommune har foretaget en vurdering af påvirkningen af Ringkøbing Fjord jf. bilag 10.

Natura 2000 område - Vadehavet

Vadehavets opland dækker et areal på godt 4400 km². Mod nord strækker oplandet sig fra Henne Strand på Vestkysten til Billund i øst. Mod sydvest går området ned til Bredebro og mod sydøst til lidt nordvest for Åbenrå, hvor afgrænsningen mod nord følger den Sydjyske højderyg. Hovedoplandet udgøres af et antal deloplande, hvoraf det største er Varde Å systemet, som afvander et areal på ca. 1090 km².

Arealanvendelsen i oplandet til Vadehavet er domineret af landbrug, som procentvis (69 %) udgør en lidt større andel af arealanvendelsen end på landsplan (67 %).

I afstrømningsområderne er der udpeget 14 Natura 2000-områder, bl.a. følgende:

- EF-habitatområde nr. 77: Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde,
- EF-habitatområde nr. 78: Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde,
- EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 49: Engarealer ved Ho Bugt,
- EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 57: Vadehavet,
- samt Ramsarområde nr. 27: Vadehavet.

En række af de naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for habitatområderne, er i større eller mindre grad følsomme over for næringsstofbelastning af vandmiljøet. Det gælder f.eks. sandbanker med lavvandet, vedvarende dække af havvand, flodmundinger, mudder- og sandflader blottet ved ebbe, samt vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand.

Udpegningsgrundlaget for Vadehavet omfatter bl.a. følgende relevante arter: Hav - og Flodlampret, Stavsild, Snæbel, Odder, Marsvin, Gråsæl og Spættet sæl.

Udpegningsgrundlaget for Varde Å omfatter bl.a. følgende relevante naturtyper og arter: Vandløb med vandplanter, Flodperlemusling, Hav -, Bæk -, og Flodlampret, Laks, Snæbel, Odder.

Desuden kan en række fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområderne, blive påvirket negativt. Det gælder blandt andet ynglefuglene Klyde, Splitterne, Havterne og Fjordterne, samt trækfuglene Knopsvane, Knortegås, Gravand, Pibeand, Krikand, Spidsand, Hvinand, Stor skallesluger, Edderfugl, Blishøne, Strandskade, Lille kobbersneppe, Islandsk ryle og Almindelig ryle, der alle er afhængige af fødesøgning på søterritoriet.

Ramsarområder er vådområder med så mange vandfugle, at de har international betydning og skal beskyttes. Alle danske Ramsarområder indgår som dele af EF-fuglebeskyttelsesområder, således også Vadehavet.

I Vandområdeplanen er der for Vadehavet fastsat en foreløbig målsætning om "god" økologisk tilstand. Tilstandsvurderingen i MiljøGIS for kystvandene i Hovedopland Vadehavet for området Grådyb Tidevandsområde viser, at den samlede økologiske tilstand er "moderat".

Næringsstoffkoncentrationerne i Vadehavet er dels påvirket af den tidevandsbetingede udveksling fra Vesterhavet og dels fra baglandets ferskvandstilstrømning gennem vandløb og åer. Tilførslen af kvælstof fra det danske opland til Vadehavet er domineret af bidrag fra diffuse kilder (jordbrug, naturbidrag og spredt bebyggelse), hvoraf udvaskningen fra landbruget udgør den største del, mens punktkilder som f.eks. renseanlæg og dambrug bidrager væsentligt til fosfortilførslen.

På baggrund af redegørelsesgrundlaget i vandplanerne og i medfør af de afledte bekendtgørelser under lov om vandplanlægning gennemføres tiltag til reduktioner i belastningen af vandområderne med næringsstoffer.

Som følge af Fødevarer- og landbrugspakken fra december 2015 vil der ske en omlægning af den nuværende generelle kvælstofregulering til en mere målrettet regulering. I den forbindelse er det besluttet at udfase de nuværende generelt sænkede normer, ophæve krav om obligatoriske randzoner, ændre restriktioner for jordbearbejdning og ikke gennemføre tidligere planlagte yderligere efterafgrøder.

Grundlag for vurdering af nitratpåvirkningen af Vadehavet

I Vejledningen til Husdyrloven fremgår, at der skal foretages en vurdering af, om husdyrbruget i sig selv kan påvirke vandområder væsentligt, og om husdyrbruget i sammenhæng med andre projekter (kumulation) kan påvirke vandområder væsentligt. Der er i Vejledningen opstillet nogle afskæringskriterier for skadevirkning fra nitratudvaskning, hvorom fremgår, at et projekt for husdyrbrug ikke kan medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning, hvis følgende punkter alle er opfyldt:

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Kommunen kan uanset en eventuel stigning i husdyrtrykket godkende ansøgninger, hvor nitratudvaskningen er reduceret så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlsbrug. Det kan gøres på flere måder. Det kan ske ved brug af reducerede gødningsnormer, flere efterafgrøder, eller ændret sædskifte. Det vil sige, at en landmand, der gerne vil have udvidet sit brug i et område, hvor dyretrykket er steget, udformer en ansøgning, hvor der vælges en eller flere af disse muligheder, så det fremgår af ansøgningen, at der fra de arealer, som anvendes til udspreddning af husdyrgødning, ikke vil være en større nitratudvaskning i det pågældende opland, end hvis der kun anvendes handelsgødning.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv:

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Det fremgår videre af Vejledningen, at der med de ovennævnte afskæringskriterier vurderes efter pkt. 1, om det ansøgte i kumulation med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning:

Udviklingen i husdyrproduktionen i det aktuelle opland opgøres kontinuerligt (lineær regression) for perioden fra 1. januar 2007 og frem til godkendelsestidspunktet. Referencedatoen er fastsat til den 1. januar 2007, idet 2007 er udgangsåret for den baseline, der er fastlagt i forbindelse med udarbejdelse af vandplanerne (første planperiode).

Ved opgørelsen af udviklingen i et opland anvendes de landsdækkende data vedrørende den generelle udvikling i husdyrholdet sammenholdt

med kommunernes egne oplysninger om ophørte husdyrbrug og de meddelte tilladelser/miljøgodkendelser, som stadig kan udnyttes inden for 2-3 års fristen.

Til brug for kommunernes vurdering af dyreenhedsudviklingen har Miljøstyrelsen i marts 2011 udgivet en samlet opgørelse af dyretrykket, hvoraf udviklingen i antallet af husdyrenheder i 143 kystoplande (oplande jf. vandplanlægning efter miljømålsloven) er opgjort for de enkelte oplande for årene fra 2007 og frem på baggrund af CHR data. Opgørelsen opdateres årligt og er gjort tilgængeligt på et WebGis-kort.

Vurdering af nitratpåvirkning af Vadehavet fra husdyrbruget i sammenhæng med andre projekter, jf. afskæringskriterium Pkt. 1

For opland Vadehavet, Grådyb Tidevandsområde, fremgår af Miljøstyrelsens opgørelse, at oplandet er på 182.040 ha. Det samlede dyretryk i oplandet var i 2007 på 137.563 DE og på 152.855 DE i 2015, hvor seneste data foreligger. Der er således sket en stigning i antallet af dyreenheder fra 2007 til 2015 på ca. 11 %.

Kommunen er ikke i besiddelse af oplysninger om eventuelle forhold omkring husdyrbrugene i oplandet (afbrænding af husdyrgødning, eksport ud af oplandet o.l.), som bør medføre et fradrag i den opgørelse af dyretrykket i oplandet efter 2007, som ovenstående data fra WebGis-kortet er udtryk for. Som det fremgår af ovenstående Pkt. 1 kan eventuelle andre gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland, hvorfor kommunen ikke har foretaget supplerende vurderinger af bidrag fra andre kilder i oplandet end husdyrbrug.

På ovenstående grundlag er det kommunens vurdering, at det som udgangspunkt ikke kan udelukkes, at udvaskningen af næringsstoffer fra husdyrgødningen i dette projekt i sammenhæng med andre projekter vil kunne medføre væsentlig påvirkning af Vadehavet.

Som det fremgår af Pkt. 1 ovenfor, kan der imidlertid tillades et projekt, hvor udvaskningen fra husdyrbrugets gødningsudbringning er reduceret til et niveau, der svarer til et planteavlbrug. Baggrunden for dette er ifølge Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 24. november 2011, at arealer, der dyrkes i almindelig omdrift, herunder med almindelig anvendelse af handelsgødning, som udgangspunkt ikke kræver, at der foretages en vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 7, jf. § 8.

Der er i IT-ansøgningssystemet udført beregninger vedrørende udvaskningen fra det ansøgte projekt, som er baseret på, at ejendommens arealer drives som et plantebrug med anvendelse af handelsgødning i stedet for husdyrgødning. Beregningerne viser en udvaskning fra rodzonen på 81,9 kg N/ha/år.

Da den beregnede udvaskning er større end den ansøgte udvaskning (78,7 kg N/ha/år) er det kommunens vurdering, at det ansøgte projekt i sammenhæng med andre projekter ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af Vadehavet.

Det har ikke været nødvendigt at reducere udvaskningen ved hjælp af virkemidler. Der stilles derfor ikke vilkår til supplerende virkemidler.

Vurdering af nitratpåvirkning af Vadehavet fra husdyrbruget i sig selv, jf. afskæringskriterierne Pkt. 2A og Pkt. 2B

I forhold til vurderingen af den isolerede påvirkning fra projektet, jf. kriterium 2B, anfører Miljøstyrelsen i Vejledningen, at i identifikationen af, om der er tale om et "meget lidt eutrofieret" vandområde, bør der tages udgangspunkt i vandplanlægningen. På baggrund af ovennævnte tilstandsvurdering af den økologiske tilstand i Vadehavet, er det kommunens vurdering, at vandområderne ikke kan betragtes som meget lidt eutrofierede.

Om identifikationen af, om der er tale om et "lukket bassin med ringe vandudskiftning", anfører Miljøstyrelsen, at der bør tages udgangspunkt i det foreliggende beskyttelsesniveau for nitratudvaskning, jf. disses klassificering som sårbare vandområder og meget sårbare vandområder, idet sådanne vandområder må betragtes som mere eller mindre lukkede bassiner.

Vadehavet syd for Esbjerg er klassificeret som sårbare vandområder, mens vandområdet i Grådyb Tidevandsområde er klassificeret som et meget sårbart vandområde. Afstrømningen til den nordlige del af Grådyb Tidevandsområde (Ho Bugt) stammer næsten udelukkende fra Varde Å, som modtager udvasket kvælstof fra en stor del af Billund Kommunes landbrugsområder, herunder fra dette landbrugs udbringningsarealer. Ho Bugt er af landarealer afskåret fra vandbevægelser i åbne kystområder, og må vurderes at have karakter af et lukket bassin med ringe vandudskiftning.

På den baggrund er det kommunens vurdering, at kvælstofudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer vil kunne medføre skadevirkning, hvis den udgør mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning til Ho Bugt.

I Husdyrvejledningen er foreslået en metode, efter hvilken husdyrbrugets andel af den samlede nitratudvaskning til et vandområde kan beregnes på baggrund af udvaskningsparametre for oplandet og husdyrbruget. I udvaskningsparametrene for husdyrbruget indgår bl.a. antal kg N/ha/år, der udvaskes fra rodzonen, hvilket for det enkelte husdyrbrugs udbringningsarealer kan beregnes i ansøgningseskemaet i Husdyrgodkendelse.dk efter anvisningerne i Bilag 1 til Miljøstyrelsens notat (nitratnotatet) af 24. juni 2010. Det fremgår imidlertid af notatet, at anvendelse af husdyrgødning normalt maksimalt vil kunne påvirke udvaskningen med 10 kg N/ha/år.

I det nedenstående har kommunen foretaget en beregning af husdyrbrugets nitratbidrag til Ho Bugt, idet udvaskningsbidraget fra husdyrgødning af husdyrbrugets udbringningsarealer er lagt ind i beregningerne med en værdi på 10 kg N/ha/år. Desuden er husdyrbrugets samlede areal inddraget i beregningen, selvom den del af arealerne, som ligger i Vejle Kommune ikke afvander til Vadehavet. Der er således tale om en konservativ beregning, som vil overestimere husdyrbrugets andel af udvaskningen.

Nitratudvaskningsberegning - Vadehavet	
Samlet opland til Vadehavet, ha	440.000

Delopland Varde Å (opland til meget sårbar Natura 2000 vandområde - Ho Bugt)	109.000
Dyrket areal i deloplandet, ha	69.760
Reduktionspotentiale, jf. nitratklasse, pct. (vurderet gennemsnit i oplandet)	63,0
Standardudvaskning fra rodzonen, kg N/ha/år (sandjord)	78
Udvaskning i deloplandet fra dyrket areal, kg N/år	2.013.274
Udvaskning i deloplandet fra øvrigt areal, kg N/år	145.188
Udvaskning i alt fra deloplandet, kg N/år	2.158.462
Udvaskning fra husdyrbruget	
Reduktionspotentiale, pct. (76 – 100)	88
Ansøgt udbringningsareal, ha	545,21
Udvaskning fra husdyrgødning i rodzonen på ansøgt areal, kg N/ha/år	10
Samlet udvaskning fra ansøgt areal, kg N/år	654
Husdyrbrugets andel af nitratbelastningen (%)	0,03

Tabel 14: Nitratudvaskningsberegning - Vadehavet

På ovenstående baggrund er det kommunens vurdering, at projektet i sig selv ikke vil kunne medføre væsentlig nitratpåvirkning af Ho Bugt.

Grundlag for vurdering af fosforpåvirkningen af Vadehavet

Det fremgår af Husdyrvejledningen, at der på nuværende tidspunkt ikke findes beregningsmetoder, der konkret kan vise sammenhængen mellem tilført fosfor til arealerne og tab af fosfor til vandmiljøet. Det er derfor valgt at fastsætte beskyttelsesniveauet (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og 4) for fosforoverskud i oplande, der afvander til Natura 2000 vandområder, som er overbelastet med fosfor, ud fra faktorer, som giver risiko for tab af fosfor på længere sigt. Beskyttelsesniveauet er en skærpelse i forhold til de generelle regler.

Beskyttelsesniveauet for fosforoverskud er på den baggrund fastlagt ud fra jordens fosfortal (der er en indikator for fosforpuljens størrelse), jordtype og dræningsforhold. Beskyttelsesniveauet er desuden fastlagt på grundlag af fremskrivninger af strukturudviklingen i husdyrproduktionen, der viser at husdyrproduktionen ikke stiger samlet set i Danmark, men at produktionerne samles på færre, men større husdyrbrug. Beskyttelsesniveauet bidrager dermed til, at fosforoverskuddet i oplande til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor, bliver nedbragt i takt med tilladelser, godkendelser og ophør af husdyrbrug.

I ovenstående afsnit har kommunen taget stilling til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for fosfor i relation til de konkrete risikofaktorer omkring husdyrbrugets udbringningsarealer, og i ovenstående afsnit om nitratpåvirkning er vurderet, at der en stigning i husdyrtrykket i oplandet. Af Husdyrvejledningen fremgår, at overholdelse af beskyttelsesniveauet for fosforoverskuddet i de allerfleste tilfælde vil betyde, at

der ikke vil være tale om nogen væsentlig påvirkning med fosfor fra en husdyrproduktion.

Kommunen skal dog for hver ansøgning foretage en konkret vurdering, og kommunen kan på den baggrund i særlige tilfælde beslutte sig for at stille vilkår, der rækker ud over beskyttelsesniveauet i bilag 3. I Husdyrgodkendelsens bilag 4 er anført de muligheder, som kommunen har, hvis det vurderes, at der skal stilles vilkår, der rækker ud over beskyttelsesniveauet for fosforoverskud. Her anvendes et af flg. kriterier:

- A. På andre drænedede lerjorde med lavere fosfortal end forudsat i de pågældende fosforklasser, jf. bilag 3, som ligger i oplande til Natura 2000 vandområder, overbelastet med fosfor, stilles vilkår om maksimal fosforoverskud.
- B. På drænedede ikke-lerjorde stilles vilkår afhængig af fosfortallet, svarende til reglerne for drænedede lerjorde, som ligger i oplande til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor.
- C. I oplande til mindre sårbare Natura 2000 vandområder stilles vilkår svarende til de vilkår for oplande til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor og omfattet af krav i henhold til fosforklasse 1, 2 eller 3.

Vurdering af fosforpåvirkningen af Vadehavet fra husdyrbruget

I alt 2,50 ha af ejendommens udbringningsarealer ligger indenfor fosforklasse 2. Det ansøgte projekt overholder Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for fosfor, og ingen af de øvrige arealer ligger indenfor fosforklasse 1-3.

Billund Kommune finder ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udvaskning af fosfor til vandmiljøet. Under hensyn til arealernes beliggenhed og karakter finder Billund Kommune derfor ikke anledning til at fastsætte yderligere vilkår vedrørende fosforoverskuddet.

Det er på ovenstående baggrund kommunens vurdering, at denne afgørelse ikke i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil kunne medføre væsentlig fosforpåvirkning af Vadehavet.

Påvirkning af søer

Vedrørende påvirkning af fosforfølsomme søer gælder i henhold Natur og Miljøklagenævnet i NMK-133-00045, at beskyttelsesniveauet vedrørende fosfor alene er rettet mod Natura 2000 områder. Det konkrete projekt overholder beskyttelsesniveauet i henhold til bilag 3, jf. ovenstående afsnit. Da bilag 4 alene vedrører Natura 2000 områder, er der jf. nævnets afgørelse ikke hjemmel til at stille yderligere krav af hensyn til fosforbelastningen af søer beliggende uden for Natura 2000 områder.

Søer i Natura 2000 områder

Dele af ejendommens udbringningsarealer (mark 90-0, 92-0 og 93-0) i Billund Kommune ligger indenfor Natura 2000 områder. De øvrige arealer ligger udenfor.

For sidstnævnte arealer gælder, at næringsstofudvaskningen kan have betydning for eventuelle søer indenfor Natura 2000 områder, i det omfang søer indenfor

Natura 2000 områder måtte få tilledt vand fra husdyrbrugets udbringningsarealer via vandløb.

Vandløbene i vandløbssystemet, som afvander udbringningsarealer under husdyrbruget, løber inden udløb til havet gennem Natura 2000 områderne "Varde Å vest for Varde" og "Varde Å øst for Varde".

På baggrund af en gennemgang af kortværkerne i Danmarks Miljøportal af vandløbssystemerne, kan kommunen konstatere, at vandløbenes naturlige forløb ikke har tilløb til søer indenfor Natura 2000 områder.

Nitratfølsomme søer udenfor Natura 2000 områder

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i oplande til søer, som kommunen vurderer, er nitratfølsomme.

Fosforfølsomme søer udenfor Natura 2000 områder

I Billund Kommune er der i vandområdeplanerne optaget følgende søer: Grindsted Engsø, Nørresø og Hjortlund Sø. Dele af ejendommens udbringningsarealer ligger i oplandet til Grindsted Engsø.

Med henvisning til ovennævnte afgørelse fra Natur- og Miljøklagenævnet konkluderes, at det generelle beskyttelsesniveau for fosfor må sikre, at der ikke sker en væsentlig fosforbelastning fra udbringningsarealer beliggende i oplande til søer i lokalområdet uden for Natura 2000.

I Vejledningen anbefales, at der - ud over fosforudvaskningsvurderinger jf. det ovenstående - anlægges en landskabsmæssig risikobetragtning i vurderingen af fosforbelastningen af søer i nærheden af udbringningsarealerne. Der er i vejledningen opstillet en opgørelse over kilder til fosfortilførsel, som viser, at langt hovedparten af tilførslen fremkommer via tre bidragstyper:

- Dræn, både minerogene og organiske jorder
- Brinkerosion
- Jorderosion og overfladisk afstrømning

Om bidraget via dræn anføres i Vejledningen, at der er taget hånd om dette via fosforklasserne, men at det i forhold til den konkrete vurdering af den enkelte mark kan være af værdi at vurdere markens placering i landskabet. Hvis marken grænser op til en fosforfølsom sø eller ligger i kort afstand og ved dræn, grøft eller vandløb, som kan aflede til søen, kan det være nødvendigt at tage yderligere skridt, f.eks. ved vilkår om en randzone på 10 m.

Andelen via brinkerosion er relativt stor, men bliver i et vist omfang reguleret via anden lovgivning; Vandløbsloven¹¹ (vandløbsregulativer). Langs mange vandløb er der udlagt bræmmer, der medvirker til at mindske brinkerosionen. I den konkrete vurdering kan det imidlertid være af værdi at se på det landskab, som udspretningsarealerne ligger i.

Om bidraget fra jorderosion og overfladisk afstrømning fremgår af Vejledningen, at der i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke må anvendes flydende husdyrgødning, hvis hældningen over 6 grader og afstanden mindre end 20

¹¹ LBK nr. 1219 af 28/09/2016. Bekendtgørelse af lov om vandløb, med senere ændringer

meter. Hvis afstanden er større end 20 meter, men landskabet i øvrigt hælder ned mod et vandløb eller en sø, kan det overvejes om der bør etableres en bræmme for at mindske bidraget fra overfladeafstrømning og/eller vinderosion. Dette vil kun være relevant, hvor markerne ligger umiddelbart i forlængelse af hinanden og i direkte nærhed til vandløb/sø.

Da ingen af arealerne grænser op til de nævnte søer, vurderes der ikke at være grundlag for, at der, af hensyn til risikoen for fosfortilførsel til søen, stilles krav om regulering af markdriften, som rækker ud over de almindelige lovbaserede regler.

Påvirkning af terrestriske Natura 2000 naturområder

Udbringningsarealerne 90-0, 92-0 og 93-0, jf. bilag 3, ligger indenfor EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 48 *Hedeområder ved Store Råbjerg* og EF-habitatområdet nr. 74: *Hedeområder ved Store Råbjerg*. Et udbringningsareal (91-0) grænser desuden umiddelbart op til internationalt¹² udpegede naturbeskyttelsesområder.

EF-habitatområdet nr. 74: *Hedeområder ved Store Råbjerg*, er udpeget på grundlag af en række naturtyper, herunder bl.a. *Indlandsklitter med lyng og visse, Indlandsklitter med lyng og revling, Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene, Ret næringsfattige søer med vandhuller med små amfibiske planter ved bredden, Brunvandede søer og vandhuller, m.fl.* Habitatområder udpeges for at beskytte og bevare bestemte naturtyper og arter af dyr og planter, som er af betydning for EU.

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 48 *Hedeområder ved Store Råbjerg*, er udpeget for at sikre og opretholde levesteder for Tinksmed og Natravn.

Kommunens vurdering

Alle udbringningsarealerne beliggende indenfor eller i umiddelbar nærhed af ovenstående internationale naturbeskyttelsesområder er allerede i omdrift. Arealanvendelsen ændres således ikke ved det ansøgte, og det er på den baggrund Billund Kommunens vurdering, at tillæg til miljøgodkendelse under Trøllundvej 11 ikke vil medføre en væsentlig forringelse af de internationale naturbeskyttelsesområders bevaringsstatus. Der er i nedenstående afsnit, *Påvirkning af beskyttede naturarealer*, foretaget en vurdering af påvirkningen af § 3 beskyttede naturarealer, herunder naturarealer, som er beliggende indenfor eller i umiddelbar nærhed af ovenstående internationale naturbeskyttelsesområder.

Påvirkning af beskyttede naturarealer

Ingen af de ansøgte udbringningsarealer i Billund Kommune ligger inden for national¹³ udpeget natur, mens flere af udbringningsarealerne grænser umiddelbart op til § 3 registreret natur.

¹² Udpeget iht. EF-habitatdirektivet. Dir. om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (92/43/EØF) implementeret i dansk lovgivning ved 408 af 01/05 2007. Bek. om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

¹³ Udpeget iht. Naturbeskyttelsesloven (1578 af 08/12 2015. Lov om naturbeskyttelse) og

I forhold til tillægget fra august 2016 er eneste ændring, at der er forpagtet to nye udbringningsarealer. De to nye udbringningsarealer grænser ikke op til registreret natur. Kommunens vurderinger fra august 2016 er derfor stadigvæk gyldige og gengives nedenfor.

Mellem udbringningsareal 82-0 og 83-0 ligger en højt målsat § 3 registreret mose. Udbringningsareal 82-0 grænser helt op til mosen, hvor udbringningsareal 83-0 adskilles fra mosen af en grusvej.

Udbringningsareal 84-0 grænser mod øst op til en middel målsat § 3 registreret hede.

Udbringningsareal 88-0 grænser mod øst op til en lavt målsat § 3 registreret eng og mod nord op til en § 3 registreret mose.

Udbringningsareal 91-0 grænser mod nordøst direkte op til en højt målsat § 3 registreret mose, som også er omfattet af Natura 2000.

Udbringningsareal 92-0 grænser mod vest direkte op til en højt målsat § 3 registreret hedemose. Udbringningsareal 92-0 grænser desuden også mod nord direkte op til et middel målsat § 3 registreret overdrev. Derudover er udbringningsarealerne beliggende i Natura 2000 område.

Udbringningsareal 98-0 grænser mod nord direkte op til et middel målsat § 3 registreret overdrev. Udbringningsareal 98-0 grænser mod nord og øst også direkte op til en høj målsat § 3 registreret eng og mose. Derudover er udbringningsarealet beliggende i Natura 2000 område.

Fælles for de nævnte arealer er, at der ikke er tale om hverken skrånende eller stærkt skrånende arealer.

Udbringningsarealerne 89-0 og 90-0 grænser mod nord direkte op til en højt målsat § 3 registreret hedemose, jf. bilag 9. Udbringningsarealet har en terrænhældning fra 6 – 12 grader. Derudover er en del af udbringningsarealet beliggende i Natura 2000 område.

Udbringningsareal 93-0 grænser mod øst direkte op til en middel målsat § 3 registreret mose i Natura 2000 område. Udbringningsarealet har flere steder en terrænhældning på 3 og op til 10 grader.

Kommunens vurdering

Billund Kommune har i tillægget fra 22. august 2016 vurderet, at der er risiko for overfladeafstrømning mod hedemosen fra mark 89-0 og 90-0. Kommunen stillede derfor vilkår om en 15 m bræmme, jf. bilag 9, hvor jorden ikke må tilføres husdyrgødning, og hvor al jordbearbejdning skal ske parallelt med grænsen mellem udbringningsarealer og naturarealet. I det tilfælde, der på grund af driftsarealets hældning, senere konstateres afstrømning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, er det kommunens vurdering, at eventuel håndhævelse skal ske med hjemmel i Naturbeskyttelsesloven. Vilkåret videreføres uændret i denne nye afgørelse.

Udbringningsareal 93-0 har flere steder en terrænhældning på 3 og op til 10 grader. Det vurderes dog, at der ikke vil være risiko for overfladeafstrømning i

forbindelse med udbringning af husdyrgødning og den fortsatte drift af arealet, da dyrkningsretningen allerede løber parallelt med naturarealet.

Ingen af de resterende udbringningsarealer skråner ned mod de tilgrænsende naturarealer, hvorfor der ikke vurderes at være risiko for overfladeafstrømning af kvælstof og fosfor i forbindelse med udbringning. At arealerne grænser op til § 3 naturområder, vurderes derfor i ingen af tilfældene at kunne medføre en væsentlig påvirkning på de pågældende naturområder. De to nye udbringningsarealer grænser ikke op til registreret natur.

Der er kommunens vurdering, at der, med ovennævnte vilkår, kan meddeles godkendelse til det ansøgte projekt, uden at det vil medføre en væsentlig påvirkning på naturen i lokalområdet.

Der er i miljøgodkendelsen af 10. november 2011 foretaget vurdering af de øvrige arealer, der grænser op til beskyttede naturområder. Der er ikke sket ændringer i registreringen af naturområderne med betydning for de gamle vurderinger. Det er derfor samlet set Billund Kommunes vurdering, at de generelle regler for gødningshåndtering og udbringning er tilstrækkelige til at sikre hensynet til naturen i Billund Kommune.

Bilag IV arter

Arter, der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til Habitatdirektivets artikel 12 krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller uden for.

Nogle af udbringningsarealerne ligger i nærheden af beskyttede naturområder, hvor udpegede bilag IV arter kan have levested. Det er derfor sandsynligt, at fredede og beskyttede padder som løgfrø og stor vandsalamander vil findes i området. Derudover er spidssnudet frø registreret i hele kommunen, hvorfor det også er sandsynligt, at den vil findes ved udbringningsarealerne eller i den registrerede natur i nærheden af udbringningsarealerne, uden dog at kommunen har konkrete registreringer af bilag IV arter på arealerne.

*Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)*

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever uden for yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover, at arten er opført på bilag IV, er den fredet og med på gulliste 1997.

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenede, og moser og enge er blevet afvandede. Vandhuller mister desuden status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende, ved at hindre tilgroning, vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

*Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)*

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor

vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller.

Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at sikre, at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

Løgfrø (*Pelobates fuscus*)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommune samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtigelse til at sikre løgfrøens levesteder.

Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker, hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Ud over mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves i marken, hvor dyrene opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Odder (*Lutra lutra*)

Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland. Det er derfor nærliggende at tro, at odderen vil være gæst i de vandløb, der ligger i tilknytning til bedriftens udbringningsarealer. De største trusler mod odderen er fysisk ødelæggelse og forstyrrelse af yngle- og rasteområder. En miljøgodkendelse af indeværende ansøgning vil ikke medføre nogen form for fysisk påvirkning af nærliggende vandløb, ligesom driften af arealerne ikke vurderes at medføre øget forstyrrelse af nærliggende vandløb.

Birkemus (*Sicista betulina*)

Birkemus hører til blandt Danmarks mest sjældne pattedyrarter. Arten er fundet i det vestlige Limfjordsområde og i et bælte tværs over Sydjylland fra Esbjerg til Ribe i vest til Vejle og Kolding i øst. Birkemus lever i områder, hvor fugtige arealer såsom enge, vandløbs- og vældområder står i tæt forbindelse med tørre biotoper i form af heder, afgræssede, stejle skrænter, ekstensivt dyrkede marker eller skov. Følgende vurderes at kunne have betydelig skadelig indvirkning på arten: Dræning, opfyldning af vandhuller og væld mv., samt ødelæggelse af diger, skrænter, overdrevsbakker mv..

Kommunens vurdering

En miljøgodkendelse af det ansøgte projekt vil ikke medføre nogen form for fysisk påvirkning af nærliggende vandløb, ligesom driften af ejendommen og arealerne ikke vurderes at medføre øget forstyrrelse af nærliggende vandløb.

Det er Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig påvirkning på de omtalte padder eller deres levesteder. Ligeledes vurderes de almindelige regler for 2 meter bræmmer at være tilstrækkelige til at beskytte odderen, såfremt den findes i området.

Der er registreret birkemus omkring 375 meter nordvest for et af udbringningsarealerne. Det ansøgte projekt medfører ikke direkte fysiske ændringer af mulige levesteder for birkemusen. Det er derfor Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have nogen væsentlig påvirkning på arten.

Ud over de nævnte bilag IV arter har Billund Kommune ikke kendskab til øvrige beskyttede arter, der kunne tænkes at blive påvirket af en godkendelse af det ansøgte projekt.

Det er derfor Billund Kommunes vurdering, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte projekt, uden at det medfører en væsentlig påvirkning af natur, herunder bilag IV arter.

Miljøpåvirkninger fra udbringning af gødning med indhold af zink

Overordnet tilgang til reguleringen, jf. Miljøstyrelsens vejledning, (opdateret den 23. maj 2016)

Der er igangsat et større udredningsarbejde både i erhvervet, forskningsinstitutionerne og ministerierne i forhold til at finde løsninger, som kan reducere anvendelsen og miljøbelastningen på grund af zink. Der er sandsynligvis gode muligheder for generelt at kunne reducere anvendelse af zink i foderet. Det forventes derfor, at zinkanvendelsen generelt kan reduceres indenfor en kortere årrække.

Det er ikke målet med miljøvurderingerne og vilkårene i miljøgodkendelsen at løse hele miljøproblemet med zink, ligesom de heller ikke skal løse alle miljøproblemerne med kvælstof og fosfor.

Miljøvurderingerne må foreløbig baseres på, at den generelle regulering i løbet af en kortere årrække håndterer det generelle problem. Der foreligger heller ikke på nuværende tidspunkt tilstrækkelig viden til, at der kan fastlægges et klart beskyttelsesniveau fastlagt i en bekendtgørelse til anvendelse i miljøgodkendelserne.

Miljøgodkendelserne skal derfor have fokus på at håndtere de situationer, hvor man med den nuværende viden kan konstatere en væsentlig risiko for miljøet. Det er derfor hensigtsmæssigt, hvis kommunen i sin sagsbehandling i forhold til miljøproblemer med zink har fokus på den særligt store udfordring, som findes i smågriseproduktionen.

I forhold til ovenstående udmelding fra Miljøstyrelsen i vejledningen i maj 2016 kan tilføjes, at der efterfølgende er sendt et udkast til ændret husdyrgødningsbekendtgørelse i høring den 12. december 2016, hvori der fastlægges regler for regulering af udbringning af husdyrgødning fra smågrise, der er tildelt receptpligtig medicinsk zinkoxid. Bekendtgørelsen forventes at træde i kraft pr. 1. august 2017.

Vurdering og regulering

Det fremgår af vejledningen, at maksimalt 40 % af den udbragte mængde husdyrgødning på bedriften må være husdyrgødning fra behandlede svin (smågrise).

På Trøllundgaards 545,21 ha udbringningsarealer kan der i alt udbringes svinegylle fra 750,18 DE, hvoraf kun 376,91 DE hører under Trøllundvej 11. Der tilføres således svinegylle svarende til 373,27 DE udefra.

Ansøgers konsulent (LMO) har redegjort for gødningssammensætningen i den udbragte gødning ved nedenstående opgørelse:

Jens Bigum er ejer af Trøllundgaard, Gilbjerggaard og St. Trogelborg. Harmoniarealet er regnet fra de 3 gårde sammen.

Trøllundgaard gylle produktion:

2640 m³ fra smågrise

5437 m³ fra slagtesvin

I alt 8077 m³ gylle

Gilbjerggaard gylle produktion:

4517,4 m³ fra søer (70 % løsgående løbe/drægtig og 30% farestier)

211,2 m³ fra smågrise (600 dyr får ikke zink – 1000 dyr får zink). Gylleproduktion fra smågrise behandlet med zink er 132 m³.

648 m³ fra slagtesvin

I alt 5776,6 m³ gylle

St. Trogelborg gylle produktion:

1328,4 m³ fra slagtesvin

Total gylle i alt = 15.182 m³

Total smågrise gylle = 2.772 m³

Procent smågrise gylle i total gylle er 18,25 %

På den baggrund kan konstateres, at andelen af gylle fra zinkbehandlede smågrise, som udbringes på husdyrbrugets arealer er under 40 %. I betragtning af, at andelen er under det halve af skæringskriteriet, finder kommunen ikke, at det er nødvendigt at stille krav om regelmæssig kontrol med, om andelen senere ændres. Hvis det senere skulle vise sig nødvendigt at kræve forholdene dokumenteret, kan tilsynsmyndigheden i stedet kræve forholdene redegjort via de generelle regler i lovgivningen. I denne afgørelse stilles der dog vilkår om, at virksomheden skal oplyse tilsynsmyndigheden om sammensætningen af den tilførte gødning, hvis der tilføres gødning fra opdræt af smågrise, som ligger ud over, hvad der er oplyst i forbindelse med meddelelsen af denne afgørelse.

Det fremgår videre af vejledningen, at såfremt husdyrgødning fra behandlede smågrise opbevares og udbringes særskilt, bør det sikres, at anden gylle på bedriften anvendes på sådanne arealer de efterfølgende år. Det vil sige, at ren smågrise-gylle kun må anvendes på det samme areal hvert 3. år. Når der anvendes husdyrgødning fra smågrise bør der holdes en afstand på 3-6 meter til vandmiljøet.

Ansøgers konsulent har i den forbindelse oplyst, at gyllen blandes, men at mest muligt opbevares på ejendommen. Andelen af gylle fra smågrise i opbevaringsanlæggene på Trøllundgaard kan på den baggrund andrage ca. 33 %. I udkastet til ændret husdyrgødningsbekendtgørelse lægges op til den reguleringsform, at gylle med en smågriseandel på over 20 % ikke må udbringes nærmere end 3 m fra vandmiljøet, mens begrænsning i hyppigheden af udbringning på de enkelte arealer gælder for gylle med en smågriseandel på over 40 %.

Da der sker opblanding af gyllen på Trøllundgaard giver vejledningen ikke grundlag for at stille særlige krav til gødningsudbringningen. I det omfang bestemmelserne i høringsudkastet til bekendtgørelsen implementeres i den endelige bekendtgørelse, vil disse bestemmelser træde i stedet for godkendelsens vilkår, i det omfang bestemmelserne er mere vidtgående end vilkårene.

På den baggrund finder Billund kommune ikke, at der er grundlag for at stille vilkår til udbringningen i denne afgørelse.

I vejledningen fremgår om udbringningsarealernes beskaffenhed, at der på husdyrbrug med smågrise bør fastsættes vilkår om kalkning af sandjorde (JB 1-4), således et reaktionstal på over 6 opnås i hele godkendelsesperioden. I høringsudkastet til bekendtgørelsen er der bestemmelse om (§ 33, stk. 1), at husdyrgødning fra smågrise, der er tildelt receptpligtig medicinsk zinkoxid, må ikke udbringes på arealer på egen bedrift, som er klassificeret som sandjord (JB-nr. 1-4) og hvor markerne har et gennemsnitligt reaktionstal under 6,0.

I henhold til ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk er alle udbringningsarealer under Trøllundvej 11 JB nr. 1 – 3, bortset fra areal nr. 93-0 på 5,15 ha, som er JB nr. 11.

Ansøgers konsulent har i den forbindelse oplyst, at Trøllundgaard i marts 2016 fik taget jordbrugsanalyser, som afdækkede et kalkningsbehov ikke mindst på de senest forpagtede arealer, f.eks. Trøllund Østergaard. Retentionstal på markerne er i gennemsnittet 5,7. Trøllundgaard har besluttet at kalke op til det anbefalede niveau (6,2) og at gøre det ad flere omgange. I dag har de allerede udspremt 1380 t kalk, hvilket anslås til at være over 60 % af den anbefalede mængde. Den resterende mængde i forhold til planen vil blive udspremt i løbet af 2017/18. Udspremningen sker med GPS styrede maskiner, som sikrer en optimal fordeling af kalken.

I høringsudkastet til bekendtgørelsen er der en bestemmelse (§ 33, stk. 3), som siger, at hvis tilsynsmyndigheden konstaterer, at der udbringes husdyrgødning fra smågrise, der er tildelt receptpligtig medicinsk zinkoxid, på arealer på egen bedrift med JB-nr. 1-4, og reaktionstallet for disse marker, er lavere end det gennemsnitlige reaktionstal i stk. 1, skal tilsynsmyndigheden meddele påbud om kalkning af de arealer, som husdyrgødningen fra smågrisene udbringes på.

Da det af vejledningen som nævnt fremgår, at der bør fastsættes vilkår om kalkning af sandjorde (JB 1-4), således et reaktionstal på over 6 opnås i hele godkendelsesperioden, finder kommunen ikke, at der hverken i vejledningen eller

bekendtgørelsesudkastet er grundlag for at lade den nødvendige kalkning udstrække sig over en flerårig periode, som anført af ansøgers konsulent. Omvendt finder kommunen, at der bør gives en rimelig frist til, at husdyrbruget kan gennemføre kalkningen.

Der stilles derfor vilkår om, at virksomheden senest 1 år efter meddelelse af denne afgørelse skal have gennemført kalkning af sandjorde (JB-nr. 1 – 4), hvor der udbringes husdyrgødning fra smågrise, der er tildelt receptpligtig medicinsk zinkoxid, således at markerne har et gennemsnitligt reaktionstal på mindst 6. Virksomheden skal senest samtidig tilsende tilsynsmyndigheden en redegørelse for hvorledes vilkåret overholdes, herunder dokumentation for det gennemsnitlige reaktionstal for de omfattede marker.

Virksomheden skal herefter sikre, at der kalkes i tilstrækkeligt omfang til, at der opretholdes et gennemsnitligt reaktionstal på mindst 6 på de omfattede marker. Virksomheden skal på tilsynsmyndighedens anmodning redegøre for dette, herunder ved fornyet dokumentation for det gennemsnitlige reaktionstal. Tilsynsmyndigheden kan dog højst kræve forholdene redegjort og dokumenteret hvert 5. år, hvis det krævede reaktionstal overholdes.

Hvis der inden fristens udløb er trådt bekendtgørelsesmæssige bestemmelser i kraft, som afviger fra kravene i vilkåret, er det i stedet disse bestemmelser som skal overholdes, herunder også en eventuel tidsfrist for overholdelse, som måtte være fastsat i bekendtgørelsen.

Udbringningsarealer i Vejle Kommune

I alt 150,91 ha udbringningsareal ligger i Vejle Kommune.

I forbindelse med tillægget til husdyrbrugets godkendelse den 22. august 2016 afgav Vejle Kommune arealhøringsudtalelse vedrørende den ansøgte anvendelse af disse arealer. Vejle Kommunes høringssvar er vedlagt denne nye afgørelse som bilag 10. I denne nye sag er der ikke ansøgt om ændringer af disse arealer eller betydende ændring i belastningen af arealerne, og i afgørelsen videreføres den godkendte regulering af arealerne. På den baggrund er der ikke foretaget fornyet arealhøring af Vejle Kommune i forbindelse med denne sag - der er i stedet foretaget en orientering af Vejle Kommune.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Grundlag

For svinebrug over en vis størrelse er i EU-regi i 2003 udarbejdet en BREF-note vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, som anfører, hvad der betragtes som BAT (Best Available Technique) i forbindelse med en række produktionsforhold, herunder driftsstyring, staldindretning, vand- og energiforbrug mv. Miljøstyrelsen anfører i husdyrvejledningen, at der også for produktion af andre husdyrtyper skal ske tilsvarende inddragelse af BREF'ens BAT - aspekter.

Skov og Naturstyrelsen og Dansk Landbrugsrådgivning har i en årrække før Husdyrgodkendelseslovens ikrafttrædelse (dec. 2006) udarbejdet en række BAT – Byggeblade, hvor forskellige staldsystemer er vurderet med hensyn til BAT. I 2007 blev der oprettet et teknologiudvalg, som skulle rådgive Miljøstyrelsen om miljøeffektive landbrugsteknologier. Miljøstyrelsen har på den baggrund udsendt en række Teknologiblade og vejledende BAT-standardvilkår, og der er udarbejdet en Teknologiliste, hvorpå anerkendte forureningsreducerende teknikker er optaget.

Kravet om anvendelse af BAT gælder for både de eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en etablering, udvidelse eller ændring, idet det dog forudsættes, at krav til eksisterende anlæg fastlægges med rimelige tidsfrister, samt under hensyntagen til, at omkostningerne ved implementering i eksisterende anlæg kan være uforholdsmæssigt store.

BAT betragtes som en ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at anvendelse af BAT ikke afhænger af, om der er tale om følsomme eller robuste omgivelser.

I forbindelse med ansøgning om godkendelse efter lovens § 12 skal i relation til BREF-note og BAT-Byggeblade som minimum redegøres for følgende forhold:

- Anvendelse af godt landmandskab
- Anvendelse af BAT inden for områderne:
 - Foder
 - Staldindretning
 - Forbrug af vand og energi
 - Opbevaring af husdyrgødning
 - Udbringning

Miljøstyrelsen har udsendt vejledende BAT-emissionsgrænseværdier for svin¹⁴, hvori styrelsen – udover emissionsgrænseværdier – har foretaget en vurdering af de ovennævnte BAT-forhold. Tilsvarende er der den 19. november 2010 (revideret 31-05-2011) udsendt vejledende BAT-emissionsgrænseværdier for søer og smågrise. Miljøstyrelsen har endvidere den 6. februar 2012 udsendt vejledende BAT-emissionsgrænseværdier for husdyr udenfor gyllesystemer, herunder også svin.

Kommunens vurdering

På baggrund af de aktuelt gældende BAT-referencer, jf. det ovenstående, er i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering i denne nye miljøgodkendelse foretaget en systematisk vurdering af, om det eksisterende og fremtidige husdyrbrug i nødvendigt omfang bringer BAT i anvendelse.

Vurderingen er baseret på den skematiske gennemgang i bilag 4, hvor de anvendte metoder er sammenstillet med de BAT-betragtninger, som bør gøres gældende jf. aktuelle BAT-referencer.

¹⁴ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelig ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelsesloven § 11 og § 12. Miljøstyrelsen, maj 2011.

Ud over de teknikker, der er vurderet i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, er der også opstillet BAT-teknikker for godt landmandskab, jf. punkt 1 i bilag 4. Det er kommunens vurdering, at den oplyste anvendelse af godt landmandskab er BAT.

Det er på ovenstående baggrund kommunens vurdering, at der med de valgte løsninger for anlæg og drift – herunder i sammenhæng med de stillede vilkår - træffes de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Miljøgodkendelsen er meddelt på grundlag af, at de oplyste teknikker jf. bilag 4 bringes i anvendelse. På den baggrund bør husdyrbruget til enhver tid kunne redegøre for, at dette grundlag er til stede. I den eksisterende miljøgodkendelse fra 2011 er der derfor stillet vilkår om (vilkår 51), at virksomheden – på tilsynsmyndighedens anmodning - skal redegøre for, at husdyrbrugets anlæg og drift er i overensstemmelse med de i bilag 4 oplyste teknikker.

Tilsynsmyndigheden kan stille krav til, i hvilken form redegørelsen skal leveres, herunder f.eks. procedurebeskrivelser, driftsregistreringer, regnskabsforhold mv.

Vilkår 51 videreføres uændret i denne nye afgørelse.

Ophør

I den eksisterende godkendelse fra 2011 er det oplyst, at der i forbindelse med ophør af husdyrproduktion enten vil ske det, at ejendommen overdrages med alt indhold til en anden husdyrproducent – eller også vil anlægget blive tømt for dyr og gødning. Rester af kemikalier, olie, medicin, kanyler, samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ. Gældende love og regler vil blive overholdt.

Kommunens vurdering

I den eksisterende godkendelse fra 2011 er der stillet vilkår, som skal sikre, at der ved ophør af driften træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og at gødning, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår (vilkår 62). Vilkåret videreføres uændret i denne nye afgørelse..

Alternative muligheder

Ansøgningen indeholder ingen oplysninger vedr. alternative muligheder eller 0-alternativet.

Kommunens vurdering

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal ansøgere om tillæg efter lovens § 12, stk. 3 ikke oplyse om overvejede alternativer eller 0-alternativet.

I henhold til Husdyrlovens § 24, stk. 2 skal der for afgørelser efter lovens § 11 og § 12 stk. 3 kun foretages vurdering af alternativer, hvis der er tale om en væsentlig miljøpåvirkning.

Kommunen finder ikke, at det ansøgte indebærer miljøpåvirkninger, som medfører, at der bør foretages en vurdering af alternativer.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.
- Energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.
- Mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet.
- Produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt.
- Affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet.
- Der i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik.
- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Bilag

- Bilag 1: Lokalisering af husdyrbruget, aftale- og udbringningsarealerne
- Bilag 2: Situationsplan med husdyrbrugets indretning
- Bilag 3: Ledningsplan for regnvand
- Bilag 4: BAT-skema
- Bilag 5: Afkast og lugt-isokurver
- Bilag 6: Transportveje
- Bilag 7: Beskyttet natur indenfor 1.000 m fra anlæg
- Bilag 8: Udbringningsarealer, Potentiel Fosforklasse II, Nitratfølsomme Indvindingsområder og Nitratklasse II
- Bilag 9: Bræmme på mark 89-0 og 90-0
- Bilag 10: Udtalelse fra Vejle Kommune
- Bilag 11: Indsigelse fra ejerne af Billundvej 47